פולע טאַבעלעז פון דער מלוכה-לאָטעריע — זעה 9 זייט

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

NAJER FOLKSBLAT

פרייז 15 גראָשען

היינט 10 זייטען

נייער פאָלקסבלאַט

№ 226 | Łódź, Sroda 30 września 1931 r. | נײַנטער יאָהרגאַנג | לאָדז, מיטוואָך י״ט תשרי תרצ״ב | № 226

Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71. — אַדרעס פון רעדאַקציע און אַדמיניסטראַציע: לאָדז, פעטריקאָווער 21, טעל. 224-71

א פערפלייצונג הינטער וואַרשא

אפילו אין צענטער-שטאָט זענען טיילווייז פערפלייצט די בולוואַרען

וואַרשאַ, 29 (טעלעפאָניש). בעת דער פערפלייצונג הינטער קראָקאָ אין שוואַכער געוואָרען, ווערט איצט וואַרשאָ בעדראָהט פון א פערפלייצונג.

דאָס וואַסער אויף דער ווייסעל איז שוין איבערגעשטיגען 4,70 איבער דעם נאָרמאַלען מצב.

די סכנה פון א פערפלייצונג וואַקסט פון מינוט צו מינוט.

גאַנץ פעלצאָוויזנע איז פערגאָסען געוואָרען, פערפלייצענדיג דעם מאָדלינער שאָסעי.

פאַטאַק און מאַרימאָנט שטייען שוין אויך אונטער'ן וואַסער. דאָס זעלבע — אין לאָזשענקי-דאָלנע.

דער שטח פון דער פערפלייצונג האַלט אין איין וואַקסען.

אין צענטער-שטאָט איז שוין דאָס וואַסער טיילווייז צוגעקומען צו די בולוואַרען, פערגיסענדיג אַלע פליאַזשעס.

אין די אָוונד-שעה'ן האָט זיך פערזאַמעלט דער הילפס-קאָמיטעט פאַר די פערפלייצטע.

די זיכערהייטס-מאַכט האָט אָנגענומען ענער-גישע שריט, כדי צו שיצען וואַרשאָ פאַר די רע-זולטאַטען פון א פערפלייצונג.

די טייך-פאָליציי אַרבייט אָהן איבעררייס. עס זענען מאָבּיליזירט אַלע שיפען און רעטונגס-שיפלעך. עס ווערען שנעל צוגעפיהרט זעק מיט זאַמד, ביז 10 אָוונד האָט מען געבראַכט אַזעלכע 30 טויזענד זעק.

וואַרשאַ, 29 (פאַט). היינט איז דאָס וואַסער אין ווייסעל בעדייטענד געשטיגען, און האַלט ווייטער אין איין שטייגען.

אין משך פון די לעצטע טעג האָט זיך דאָס וואַסער געהויבען מיט 350 צענטימעטער העכער פאַר'ן נאָרמאַלען צושטאַנד.

די גידריג-ליגענדע בולוואַרען ביים ווייסעל זענען פערגאָסען געוואָרען.

ווידער צוויי באַנק-באַנקראָטען

איינער אין דער שווייץ און דער צווייטער — אין פראַנקרייך

ציריך, 29 (ספ. טעל.) די צענטראַלע פון דער בערנער פאָלקס-באַנק האָט פונאַנדערגעשיקט א צירקולאַר צו אַלע פראָווינציעלע אָפטיילונגען מיט'ן אויפטראַג אָפצושטעלען די אויסצאָהלונגען.

א צווייטער צירקולאַר, וואָס איז ארויסגע-שיקט געוואָרען מיט א שעה שפעטער, בעפולמאַכ-מעכטיגט די פראָווינציאָנעלע אָפטיילונגען, אויסצו-צאָהלען 80 פראַנק אויף יעדע פערזאָן.

דער באַנקראָט פון דער „פאָלקסבאַנק", וועלכע האָט שטענדיג גענאָסען פון'ם פולסטענדיגן צוטרוי פון דער קליענטור, האָט געמאַכט אין דער שווייץ א דערשיטערענדען רושם.

פאַריז, 29 (טו) אַן'אַנגעזעהענע באַנק אין ריימס, וואָס איז געגרינדעט געוואָרען אין 1850, און האָט געשפילט א גרויסע ראָלע אינ'ם לעבען פון ריימס, האָט מאָנטאָג געמוזט אָפשטעלען איהרע צאָהלונגען.

—=):o:(=—

א שרפה איז ווילנער גאונס קלויז

פערברענט געוואָרען א סך זעלטענע ספרים

ווילנע, 29. (טעלעפאָניש פון אונזער קאָ-רעספאָנדענט) נעכטען איז אין דעם ווילנער גאון'ס קלויז, אינ'ם שול-הויף אויף דער דייטשער גאַס אויסגעבראָכען א גרויסע שרפה.

דאָס פייער האָט מאָמענטאַל ארומגעכאַפט די ווערטפולע ביבליאָטעק מיט זעלטענע ספרים.

פייערלעשער האָבען תיכף לאָקאַליזירט, אָבער מיט'ן פייער זענען דאָך אַוועק א סך אַלטע ספרים פון א קאָלאָסאַלען מוזעאַלישען ווערט.

די אויספאָרשונג האָט פעסטגעשטעלט, אז די שרפה איז ענטשטאַנען, מחמת אַן'אומפאָרזיכטיגען בעגיין זיך מיט פייער.

דערווייל האָט פאָליציי פער'חתמ'עט דעם קלויז, ווייל ס'איז דאָ א געפאַהר, אז דער דאַך וועט איינפאַלען.

אויפגעריסען 2 צוגען מיט זעלנער ביי לעניגראַד

ריגע, 29 (פאַט) די לעטישע צייטונגען מעלדען וועגען א גרויסער עקספּלאָזיע, וואָס איז געשעהען אויף די מאַנעוורעס פון דער סאָוויעטישער אַרמעי.

דער צוג, וואָס איז געגאַנגען פון לעניגראַד איז אויפגעשפרונגען אין דער לופט צוזאַמען מיט'ן טראַנספּאָרט זעלנער.

גלייכצייטיג קומען אָן ידיעות וועגען נאָך אַזא אויפרייס.

מען איז זיך משער, אז אין ביידע פעלען שטעקט א פערברעכערישע האַנד פון אַטענטעטער.

פערזאָנען, וועלכע זענען אָנגעקומען פון לע-נינגראַד דערציילען, אז דאָרט הערשט א שטאַרקע נידערשלאָגענקייט אין צוזאַמענהאַנג מיט די אַטענ-טאַטען.

דעם 29-טען סעפּטעמבער 1931 איז נאָך לאַנגע שווערע ליידען געשטאָרבען

נ. ע. טוביה ביאַלער

בירגער פון דער שטאָט לאָדז

פרעזעס פון אויפזיכטס-ראַט פון דער באַנק קופּיעצקאָ-קרעדיטאָווי ספּ. אין לאָדז

אין פערשטאָרבענעם פערלירען מיר אַנ'עדעלען פיהרער פון נישט דורכשניטליכע מעלות, גייסט און כאַראַקטער, וועלכער האָט געהערט צו די אונערמידליכע שעפער פון אונזער אינסטיטוציע און האָט זיך ערוואָרבען בעדייטענדע פערדינסטען פאַר'ן וואַוקס און ענט-וויקלונג פון דער דאָזיגער אינסטיטוציע.

דאָס ליכטיגע געשטאַלט פון פערשטאָרבענעם וועט שטענדיג זיין געבונדען מיט אונזער אינסטיטוציע און וועט פערבלייבען נישט פערגעסען אין אונזער דאַנקבאַרען זכרון!

דער ראַט, פערוואַלטונג און דירעקציע

פון דער באַנק קופּיעצקאָ-קרעדיטאָווי ספּ. אין לאָדז.

דעם 29-טען סעפּטעמבער 1931 איז נאָך לאַנגע שווערע ליידען געשטאָרבען

נ. ע. טוביה ביאַלער

בירגער פון דער שטאָט לאָדז, פרעזעס פון אויפזיכטס-ראַט פון דער באַנק קופּיעצקאָ-קרעדיטאָווי ספּ. אין לאָדז

דער פערשטאָרבענער א דאַנק זיינע אומגעוועהנליכע מעלות פון האַרץ און גייסט וועט בלייבען ביי אונז א מוסטער און זיין אָנדענק וועט קיינמאָל נישט אויסגעלאָשען ווערען און מיר וועלען זיך בעמיהען אין הסכם מיט די ערהאַבענע און אידעלע פרינציפּען פון פערשטאָרבענעם. כבוד זיין אָנדענק!

די אָנגעשטעלטע פון באַנק קופּיעצקאָ-קרעדיטאָווי ספּ. אין לאָדז

פראנצויזישע מיניסטארען

אפגעפאהרען פון בערלין

בערלין, 29 (טז) לאוואל און בריאן האבען היינט, נאך א 2-טאגיגען וויזיט, פערלאזט די הויפט-שטאט פון דייטשלאנד.

אפגעפאהרען זענען זיי האלב אכט אינדער-פריה פונ'ם האטעל „אדלאן".

אויף „אונטער דען לינדען" א. א. גאסען, וואס פיהרען צום וואגזאל אויף פרידריכשטראסע האבען זיך פערזאמעלט עטליכע הונדערט פערזאן, וועלכע האבען געמאכט אויסרופען: „זאל לעבען דער שלום"!

אין די סאלאנען פון וואגזאל גופא האבען די פראנצויזישע מיניסטארען געהאט א לענגערען געשפרעך מיט ברינינג'ן און קורציוס'ן.

אויפ'ן וואגזאל זענען אויך געקומען דער מלוכה-סעקרעטאר פון אויסערן-מיניסטעריום, פאן-ביולאוו, דער דייטשער אמבאסאדאר אין פאריז פאן-העש מיט א רייה בעאמטע פון אויסערן-מיניס-טעריום, ווי אויך דער פראנצויזישער אמבאסאדאר פאנסיע צוזאמען מיט'ן פערסאנאל פון דער אמבא-סאדע.

פראנצויזיש-דייטשע צוזאמען-ארבייט אין רוסלאנד

פאריז, 29 (ספ. טעל.) דער פלאן פון דער פראנצויזיש-דייטשער צוזאמענארבייט, מיט וועלכען לאוואל איז געפאהרען קיין בערלין, און וועגען וועלכען דער פראנצויזישער פרעמיער האט געזאגט, אז ער ענטהאלט א קאנקרעטען און פאזיטיווען פראגראם פון דערנעהענטערונג, ווי אויך פון א רעאלען שטח פאר פראנצויזיש-דייטשער צוזאמענארבייט, איז עיקר נוגע דעם סאלידא-רישען אויסנוצען פון דעם סאוויעטישען האנדעלס- און אינדוסטריע-מארק.

דעם דאזיגען פלאן האט אנגעגעבען און בעארבייט פראנסוא פאנסע, און דעריבער איז ער נאמינירט געווארען אלס אמבאסאדאר אין בערלין.

די פערטיילונג פון די פראנצויזיש-דייטשע השפעות אין רוסלאנד שליסט, ליידער, אויס די עקזיסטענץ פונ'ם פוילישען פאקטאר.

פאריז, 29 (טז) די ליגע פון די פאצי-פיסטישע קריגס-אנטיילנעהמער האט אויפגעפאדערט איהרע מיטגלידער, צו דינסטאג אין אוונט זאלען זיי קומען אויפ'ן צפון-וואקזאל, כדי צו מקבל פנים זיין די צוריקקעהרענדע פראנצויזישע מיניס-טארען מיט די אויסרופען: „זאל לעבען דער שלום!"

דאנק-דעפעשע פון לאוואל און בריאן

בערלין, 29 (טז) לאוואל און בריאן האבען פון אאכען געשיקט א בשותפות'דיגע דע-פעשע צום רייכסקאנצלער און דייטשען אויסערן-מיניסטער. אין וועלכער עס ווערט געדאנקט פאר דער אויפנאהמע מצד דער רעגירונג און דער בעפעלקערונג.

צ. א. ווערט אין דער דעפעשע געזאגט: „אין משך פון אונזערע אונטערהאנדלונגען האבען מיר געארבייט פאר דער דערנעהענטערונג פון אונ-זערע לענדער. מיר וועלען אויפריכטיג שטרעבען אין דער ריכטונג, אז אונזער געמיינזאם ווערק זאל ווערען געקרוינט מיט ערפאלג".

סענסאציאנעלער האראק-פראצעס

דער הרג'עט 7 יודען

פראג, 29 (יט"א טעלעגראפיש) דא האט זיך אנגעהויבען דער סענסאציאנעלער פראצעס געגען קארן האראק, וועלכער האט אין יאהר 1919 דערהרג'עט אין מזרח-סלאוואקיי 7 יודען. די 4 ברידער פליישער און 3 ברידער לעווקאוויטש.

דער בעשולדיגטער ערקלערט אין גער כט, אז ער האט דערהרג'עט די יודען ווייל זיי זענען געווען שפיאנען.

עס פרעטען ארויס א גאנצע רייה עדות, דערונטער אפיצירען, וועלכע שטעלען פעסט, אז די דערמארדעטע יודען זענען נישט געווען קיין שפיאנען און פון דער מיליטערישער מאכט איז נישט געווען קיין בעפעהל צו דערשיסען די יודען נאר האראק האט זיי דערמארדעט לויט זיין אייגע-נעם ווילען.

דער פראצעס וועט דויערן עטליכע טעג.

טוך און קארט-געשעפט

Herman Włoski

3 נאוואמיעסקא 3 נאוואמיעסקא

לאדז, נאוואמיעסקא 3 טעל. 114-92, פראנט 2-טער שטאק

עמפעהלט צום איצטיגען הערבסט- און ווינטער-סעזאן דעם רייכסטען אויסוואהל פון די נייעסטע

דאמען- און הערען-שטאפען

ווי: לאדזער, טאמאשאווער, ביליצער, לעמבערג'ס און אויסל. אויסארבייטונגען

בעסטע קוואליטעט! / נייעסטע מאדע! / פאבריקס-פרייזען! / הורט און דעטייל!

געדענקט די אדרעס! געדענקט די אדרעס!

Dr. MED. H. LUBICZ

ספ. פאר הויט, ווענערישע און געשלעכטס-קראנק.

צעגעלניאנא 7 (פריהער 43), טעל. 13-142

עמפפאנגס-שעה'ן 8–10, 12–2, און 5 8, זונטאג און יו"ט 9–1, פאר דאמען בעזונדערער ווארטע-זאל

„SPLENDID" אין א גרויסען אויסוואהל

איז צו בעקומען נור אין דער בעקאנטער פירמע

און דאס שענסטע ספארט-היטעל

11-טער ליסטאפאד 31 (קאנסטאנטינער)

צוליב'ן קריזיס זענען די פרייזען בעדייטענד פערקלענערט!

דעם שענסטען מעבער-הערפט

די לייטונג פון דער 7-קל. שולע

פון א. עדעלשטיין, 9 סאלנא 9

מאכט בעקאנט, אז עס ווערען אנגענומען שילער פון 7 ביז 14 יאהר אין אלע קלאסען אויף דעם יאהר 1931/32, יעדען טאג פון 9 פריה ביז 1 מיטאג און פון 3–6 נאכמיטאג.

אין דער שולע ווערט געלערנט, א חוץ די וועלטליכע בילדונג, עברי, חומש, רש"י, תנ"ך, משניות, דינים און גמרא מיט תוספות דורך די בעסטע לעהרער און מלמדים.

די ערציהונג איז א שטרענג רעליגיעזע. נאכ'ן פערלאנג פון די עלטערן ווערען די שילער פארגעבעריט אין אלע יודישע גימנזיעס.

אין פארבערייטונגס-קלאס ווערען אנגענומען שילער פון 5 יאהר אהן פארקענטניש. אלע פארמאליטעטען לגבי דער שול מאכט: רויטע צעטלען איבערטראגען קינדער פון אנדערע שולען ערלעדיגט די שולע.

לייטער פון דער שולע י. עדעלשטיין.

7 קלאסיגע שול פאר מיידלעך

„בית-יעקב"

לאדז, שרודמיעסקא 32, טעל. 170-28

שיקט אייערע טעכטער נאר אין „בית-יעקב"

„בית יעקב" איז די איינציגע שול אין לאדז, וואס גיט אייערע טעכטער א רעליגיעזע דערציהונג און וואס שטעהט אונטער דער דירעקטער השגחה פון דער „בית-יעקב"-צענטראלע אין קראקא און פון אגודת-ישראל אין לאדז, און דערפאר – שיקט אייערע טעכטער נאר אין „בית יעקב"!

די פארמיטאג- און נאכמיטאג-שולען

אין דער פארמיטאג- און אין דער נאכמיטאג-שול איז נאך פערהאן א בעגרענעצטע צאהל ערטער. איצט איז שוין דער לעצטער טערמין פון איינשרייבען. די עלטערן דארפען דע-ריבער צואיילען מיט'ן איינשרייבען די קינדער.

העברעער לעהר- אנשטאלט און האנדעלס-קורס

אויפ'ן העברעען לערן-אנשטאלט און האנדעלס-קורס איז נאך פריי נאר א קליינע צאהל פלעצער. כל הקודם – זוכה!

פרעבעל-שול תיכף נאך יום-טוב ווערט געעפענט די פרעבעל-שול. ס'ווערן אנגענומען קינדער פון 4, 5 און 6 יאהר

אווענד-קורסען די למודים אויף די אווענד-קורסען פאר דערוואקסענע הויבען זיך אן תיכף נאך יום-טוב.

איינשרייבונגען קומען פאר טעגליך אין דער שול-קאנצעלאריע (שרודמיעסקא 32) פון 10 ביז 2 נאכמ. און פון 5 ביז 8 אוונד.

די פרייזען – געמעסיגט.

קוראטאריום פון די „בית-יעקב-שולען" אין לאדז, שרודמיעסקא 32.

Dr. med. I. FAJWLEWICZ

צוריקגעקעהרט

שרודמיעסקא 16, טעל. 117-61

Dr. med. N. ROZEN

צאהן, קיפער, דויאנסלעס, גימען- און צונג-קראנקהייטען

רענטגענאדיאגנאסטיק.

Andrzeja 7, tel. 216-57

פון 3–7 נאכמ.

Dr. med. Szymon Grinberg

קינדער און אינערליכע קראנקהייטען

POŁUDNIOWA 20, tel. 168-38

נעהמט אן טעגליך פון 12–1 און פון 4–6 אוונד

Dr. med. G. GERSZTAJN

ספעציאל-ארצט פאר אויגען-קראנקהייט

צוריקגעקעהרט

טראגוטא 12, טעל. 175-10.

נעהמט אן פון 11–1 און פון 7–8 אוו. 1754

Dr. B. Robinson

פיעטריקאווער 10, טעל. 131-86

צוריקגעקעהרט.

DR. MED. Józef Imich

ספעציאליסט פון אויערן, נאז, האלז און קעהל-קראנקהייטען

צוריקגעקעהרט

מאניושקי 1, טעלעפאן 209-97.

נעהמט אן פון 1–2 און פון 5–7 נאכמ.

Ostrzeżenie!

Niniejszym **unieważniam** wydane przezemnie 4 weksle po **500.– złotych każdy** in blanco Panom **N. Wyślickiemu i H. Lewinowi,** zam. w Łodzi, przy ul. Nowo-Targowej 14. Weksle te zaopatrzone są mojem podpisem oraz pieczęcią. Ostrzegam zatem przed nabyciem takowych, gdyż nie ponoszę za powyższe żadnej odpowiedzialności, i zaznaczam, że weksle te **były już przezemnie zapłacone,** lecz nie zostały mi zwrócone.

Jakób Dawid Lipszyc

Łódź, Piepszowa 10.

6576

קויפט נור ביי דער ערשטער האנד!

יין כשר וטוב!

1/4 ליטער נור 63 גראשען

פון דער אלטער בעוואוסטער פירמע

„בארווויך"

אינה.: מענדיל בארנשטיין, לאדז

נאוואמיעסקא 30, טעל. 210-58

גרויסער אויסוואהל פון וויינען, ליקערן און בראנפענ'ס.

ביליגע פרייזען. סאלידע בעהאנדלונג.

לאמפען

אלערארט לויט די נייעסטע מאדעלען אין א גרוי-סען אויסוואהל אויף די בעסטע בעדינגונגען

עמפפעהלט דאס רענאמירטע

לאמפען-געשעפט

A. J. EISNER S-cy

פאלודניאווא 25, טעל. 178-74

פיהרט אויס בעשטעלונגען לויט אויסגעוועהלטע צייכנונגען, ווי אויך אלע זעמטליכע רעפארעטורען

געשלאסען די סעסיע פון פעלקער=בונד

בעשלאסען נישט צו פערגרעסערען די בעוואפענונג אין משך פון א יאהר צייט

נ ע נ ף, 29 (טא) אין דער שלוס-זיצונג פון דער היי-יעהריגער פעלקערבונד-פערזאמלונג איז איינשטימיג אנגענומען געווארען דער בעשלוס פון וואפענשטילשטאנד, לויט וועלכען די רעגירונגען ווערען אויפגעפאדערט ביז צום 1 נאוועמבער איבערצונעהמען אויף א יאהר די פערפליכטונג, נישט צו פערגרעסערן זייערע בעוואפענונגען.

דער לארד סעסיל האט דערביי אפגעגעבען אנ'ערקלערונג, אז דער איצט-בעשלאסענער וואפענשטילשטאנד זאל זיין אנ'צהרען-פערפליכטונג פון די רעגירונגען. די רעגירונגען האבען איצט די געלעגענהייט צו ווייזען, ווי ווייט זיי מיינען ערנסט מיט דער דורכפיהרונג פון דער ענטוואפענונג-פערפליכטונג.

דער פערטרעטער פון דער כינעזישער רעגירונג, מאסיגלי האט בעטאנט, אז די קומענדיגע ענטוואפענונגס-קאנפערענץ וועט שטיין פאר דער שווערער אויפגאבע צו בריינגען אין איין קלאנג די פאדערונג פון דער נאציאנאלער זיכערקייט און דער נאציאנאלער פערטיידיגונג פון יעדען לאנד מיט דער אינטערנאציאנאלער ענטוואפענונגס-פערפליכטונג.

דער איטאליענישער גענעראל דע מאריניס האט געמאכט דעם אויספיהר, אז דער וואפענשטילשטאנד וועט האבען א פאזיטיווען איינפלוס אויף די געגענווארטיגע וואפען-פערמעסטונגען, און פיהרען צו א שטילשטאנד אין דער איצטיגער בעוואפנונג.

לסוף האט דער פרעזידענט פון פעלקער-בונד ראט, לערו געגעבען אנ'ערקלערונג וועגען דעם מצב אין דעם יאפאניש כינעזישען קאנפליקט.

לערו האט ערקלערט, אז ער איז איבערצייגט, דאס א דאנק די מאסנאמען פון פעלקערבונד וועט די יאפאנישע רעגירונג צוריקציהען דאס מיליטער, און דערמיט וועט אפגעווענדט ווערען די סכנה, וואס בעדראהט דעם פרידען פון דער וועלט. דער פעלקערבונד-ראט וועט פארזעצען זיינע בעמיהונגען צו ליקווידירען דעם דאזיגען קאנפליקט.

מיט א שלוס-רעדע פון דעם פארזיצער טיטולעסקו איז די היי-יאהריגע 12-טע געוועהנליכע פלענארע זיצונג פון פעלקערבונד געשלאסען געווארען.

ערב דער דערעפנונג פון סיים

פרעמיער פריסטאר זאל האלטען א קורצע רעדע

ווארשא, 29 (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט) דער סדר-היום פון דער ערשטער סיים-זיצונג, וואס וועט פארקומען דאנערשטאג ביטאג וועט ארומנעהמען די ערשטע לעזונג פון די 18 געזעץ-פראיעקטען, וואס זענען אריינגעטראגען געווארען דורך דער רעגירונג.

מען איז זיך משער, אז דערביי וועט נעהמען א ווארט דער פרעמיער פריסטאר. דאס זאל אבער נישט זיין קיין עקספאזע, נאר א קורצע רעדע.

ביי די פראיעקטען, וועלכע זענען נוגע דעם קאמף מיט דער ארבייטסלאזיגקייט, וועלען אוודאי רעדען די רעפרעזענטאנטען פון די ארבייטער-פארטייען.

נאכ'ן איבערשיקען די פראיעקטען אין דער געהעריגער קאמיסיע, זאל געמאכט ווערען א לענגערע הפסקה אין די פלענארע זיצונגען, בעת וועלכער עס וועלען ארבייטען בלויז קאמיסיעס, אזוי אז די נעכסטע זיצונג וואלט ערשט פארגעקומען דעם 15. אקטאבער.

—=:[O]:=—

ארעסטירט א שפיאנען-באנדע

ווארשא, 29 (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט) די זיכערהייטס-מאכט האט ליקווידירט א געפעהרליכע שפיאנען-באנדע.

עס זענען ארעסטירט געווארען 5 פערזאן, ובתוכם — איין פרוי.

ביי די ארעסטירטע האט מען געפונען פאטאגראפיעס, צייכנונגען, פלענער פון מיליטער-אביעקטען אויפ'ן שטח פון ד. א. ק. 3 צוזאמען מיט נאטיצען וועגען דיסלאקאציעס פון אפטיילונגען פונ'ם גראדנער און ווילנער גארניזאן.

די אלע ארעסטירטע דראהט טויט-שטראף.

פראקוראר אפעלירט געגען אורטייל אויף די בערלינער פאגראמשטשיקעס

בערלין, 29 (י. ט. א. טעלעגראפיש) דער פראקוראר האט אריינגעטראגען אנ'אפעלאציע געגען אורטייל אין פראצעס פון די בערלינער פאגראמשטשיקעס.

דער פראקוראר געפינט איין, אז דער אורטייל איז א צו מילדער.

סקאנדאל אין שטאט=ראט

בעת'ן בעטראכטען די סובסידיעס פאר'ן יודישען וועלטליכען שול-וועזען

ענדעקעס ארדנען איין א וויסטען סקאנדאל בעת דער רעדע פון ראטמאן ליכטענשטיין. — זיי פערלאזען דעמאנסטראטיוו די זיצונג. — „זשארגאנישע" שולען אין אמעריקא און פאלעסטינא.—פרעזידענט זשעמיענצקי פערטיידיגט די יודישע שולען. — די זיצונג ווערט איבערגעריסען

איינדרוקען

אונטער'ן פארזיץ פון וויצע-פרעזעס ד"ר שיפמאן איז נעכטען פארגעקומען די לאנג-ערווארטעטע זיצונג פון שטאט-ראט, וועלכע האט געהארפט בעטראכטען די ענדערונגען אין בודזשעט, וועלכע די רעגירונג האט בעאויפטראגט דעם לאדזער מאגיסטראט אדורכצופיהרען. די זיצונג האט אבער נישט ארויסגערופען דעם געהעריגען אינטערעס און אויף איהר איז קוים צוזאמענגעקלעפט געווארען א קווארום.

בעת די דעבאטען האט מען זיך אבער דערווארמט און דער פערלויף פון דער זיצונג איז געווען א זעהר לעבהאפטער, און א געוויסען מאמענט איז געקומען צו א גרויסען סקאנדאל, וועלכען ס'האט איינגעארדענט דער ענדעקישער ראטמאן פאגאנאווסקי, ווען ס'איז נישט געפעלען געווארען, ווען ראטמאן ליכטענשטיין האט פערטיידיגט די סובסידיעס פאר'ן וועלטליכען יודישען שול-וועזען. דער ענדעק האט זיך געזידעלט, געדראהט מיט די פויסטען און געקלאפט אויפ'ן טיש.

דאס איז דערזעלבער פאגאנאווסקי, וועלכער איז מיט יודישע שטימען געוועהלט געווארען אלס פרעזעס פון דער לאדזער קרעדיט-געזעלשאפט, וואו ער האט א גאנץ שעהנעם געהאלט. צום סוף האבען די רעכטע פוילישע פראקציעס אויפגעריסען די זיצונג, נאכדעם ווי זיי האבען דעמאנסטראטיוו פערלאזען דעם זאל.

די זיצונג

די זיצונג הויבט זיך אן מיט'ן רעפעראט פון ראטמאן הארטמאן פ.פ.ס. וועגען די ענדערונגען, וואס זענען געמאכט געווארען אין בודזשעט. דער רעפערענט ווייזט אן, אז דער קריזיס אין דער גאנצער וועלט, די עקאנאמישע לאגע אין פוילען צווינגען אומעטום צו מאכען רעדוקציעס און אפשפארונגען אין די שוין אנגענומענע בודזשעטען.

אויך ביי אונז אין שטאט האט געמוזט קומען צו דעם.

ווען דער מאגיסטראט האט אוועקגעשיקט דעם פרעלימינאר-בודזשעט אויף 1931[32, האט דאס מיניסטעריום איהם בעאויפטראגט צו רעדוצירען דעם בודזשעט אויף קרוב 6 מיליאן זל. דער מאגיסטראט איז באנגעקומען כמעט אלע פאדערונגען פון מיניסטעריום, ער האט אבער נישט געקענט מסכים זיין אויף 3 זאכען, וועלכע דאס מיניסטעריום האט בעאויפטראגט אדורכצופיהרען, דהיינו: רעדוצירען דעם לוין פון די סעזאן-ארבייט פון 7 זל. אויף 5 זל., העכערען דאס דירה-געלד אויף פאלעשיע און שטרייכען די סובסידיעס פאר פערשידענע אינסטיטוציעס, צווישען זיי פאר די יודישע שולען. דער מאגיסטראט איז ארויסגעגאנגען פון דער הנחה, אז די סעזאן-ארבייטער ארבייטען אינגאנצען 4 טעג א וואך און בלויז אין זומער-סעזאן, אזוי אז רעדוצירען זיי דעם לוין וואלט מעהייסען זיי ברענגען צו דער גרעסטער נויט. ס'איז אויך נישט מעגליך געווען צו העכערען דאס דירה-געלד אויף פאלעשיע, ווייל ערשטענס, זענען שוין געמאכט געווארען קאנטראקטען מיט די לאקאטארען, צווייטענס, וואוינען דארט ארימע מענשען, וועלכע קענען נישט מעהר צאהלען, וואס שייך די סובסידיעס, האלט דער מאגיסטראט, אז דאס מיניסטעריום האט נישט קיין רעכט א דעה צו זאגען דעם מאגיסטראט ווענמען מען זאל יא געבען סובסידיעס, און ווענמען נישט. דער מאטיוו, אז די מאכט האט געהאט בדעה צוצומאכען די יודישע שולען אין לאדז, קען נאך נישט זיין קיין מאטיוו אפצונעהמען ביי זיי די סובסידיעס.

נ. פ. ר. האט נישט קיין צוטרוי

ראטמאן וואיעוואודזקי זאגט, אז שוין בעת די בודזשעט-דעבאטען האט ער אנגעוויזען, אז דער בודזשעט איז נישט רעאל, איז צו גרויס און איז פשוט א פאנטאזיע. ערשט איצט האט דאס דער מאגיסטראט איינגעזעהען און קומט מיט בעדייטענדע רעדוקציעס, ער האלט, אז דער מאגיסטראט האט געדארפט שטרייכען די פאזיציעס פאר'ן יודישען שול-וועזען, ווי ס'האט פארגעלעגט דאס מיניסטעריום, ווייל אויב די מאכט האט געוואלט שליסען די שולען, ווייסט זי זיכער פארוואס, דאס בילדונגס-וועזען שטעהט, לויט דער מיינונג פון רעדנער, אויף גאר א הויכער מדרגה. דאגעגען, האלט דער רעדנער, האט דער מאגיסטראט גוט געטון, ווען ער האט נישט רעדוצירט דעם לוין פון די סעזאן-ארבייטער. צום סוף זאגט דער רעדנער, אז זיין פראקציע האט ווייטער נישט קיין צוטרוי צום איצטיגען מאגיסטראט און וועט שטימען געגען די אלגעמיינע ענדערונגען פון בודזשעט.

רעדע פון ראטמאן ליכטענשטיין

די ארבייטער-מעהרהייט אין שטאט-ראט, הויבט אן דער רעדנער, האט דאס רעכט און די פליכט צו שטעהען אויף דער וואך פון די ארבייטער-אינטערעסען אזוי לאנג ווי איהר טעטיגקייט איז לטובת דעם ארבייטער-קלאס, אויב די דאזיגע אויפגאבע ווערט געשטעלט אונטער א פראגע-צייכען, צי זאל דאס זיין צוליב דעם שרעקליכען קריזיס אדער צוליב דעם דרוק, וואס ווערט געמאכט אויפ'ן מאגיסטראט פון דרויסען, דעמאלט איז דאס בלייבען אויף די אמטען אנ'איבעריגע זאך און שאפט נאר א שעדליכע אילוזיע.

נאר פון דעם דאזיגען שטאנדפונקט, זאגט ווייטער ראטמאן ליכטענשטיין בעטראכט אונזער פראקציע די אויפטראגען, וואס זענען געגעבען געווארען דורך דער רעגירונג בנוגע דער רעדוקציע פון בודזשעט. ס'האנדעלט זיך קודם-כל וועגען 3 פאדערונגען פון מיניסטעריום, וועלכע זענען פערשידענארטיג, אבער אילוסטרירען בולט דעם סיסטעם פון דער איצטיגער פאליטיק, און האבען סוף-כל-סוף איין און דעמזעלבען ציל.

בנוגע דעם רעדוצירען פון לוין פאר די סעזאן-ארבייטער איז די פאדערונג אנ'אונגערעכטע, די ארבייטער געפינען זיך אזוי אויך אין דער גרעסטער נויט און דער מאגיסטראט האט בשום אופן נישט געקענט געהן אויף דער דאזיגער ליניע.

וואס שייך דער פאדערונג פון שטרייכען די סובסידיעס, ווייסען דאך אלע געגנער פון אונזערע שולען אויסגעצייכענט, אז קיין איין גראשען פון די שול-געלדער געהט נישט אויף קיין אנדערע צוועקען און פונדעסטוועגען פערשרייען זיי דאס דעמאגאגיש, אז דאס געלד געהט אויף פארטיי-צוועקען.

אין פוילען, זאגט דער רעדנער, איז אין בילדונגס-וועזען גארנישט אזוי אידעאל, ווי ס'האט דאס פארגעשטעלט דער ראטמאן וואיעוואודזקי, צעהנדליגער טויזענדער קינדער האבען איצט נישט קיין פאלקס-שול. ווער שמועסט שוין די בעציהונג צו די שולען פון די מינדערהייטען, ווייס מען דאך, ווי אזוי מען בעציהט זיך צום יודישען שול-וועזען.

איך וויל דא נישט, זאגט דער רעדנער, פערטיידיגען דא אלע יודישע שולען, ווייל די רעגירונג אונטערשטיצט די מיטעלאלטערליכע חדרים פון דער יודישער ארטאדאקסיע, וועלכע האט זיך פערבונדען מיט דער סאנאציע.

מיר האנדעלט זיך וועגען די וועלטליך יודישע שולען, וועלכע די מאכט האט געוואלט פערמאכען. זי האט נישט נאר געוואלט, זאגט ראטמ. ליכטענשטיין, נאר האט אויך פערמאכט צעהנדליגער

יודישע שולען זענען פערמאכט געווארען

מ'האט אויך פערמאכט דעם יודישען לעהרער-סעמינאר (דא ברעכט אויס א וויסטער סקאנדאל, דער ענדעק פאגאנאווסקי שרייט: אייערע שולען זענען קאמוניסטישע, גאנץ גוט, וואס מ'האט זיי פערמאכט. די ראטמענער פאזנאנסקי און האלענדערסקי ענטפערן פאגאנאווסקין, דעם לעצטענס קריוודע נעהמען זיך אן די כאדעקעס און נ.פ.ר.'אווצעס און ס'דויערט עטליכע מינוט ביז דער סקאנדאל ווערט איינגעשטילט.

ווען דער סקאנדאל ווערט איינגעשטילט, רעדט דער רעדנער ווייטער.

— ס'איז זעהר לייכט צו געפינען אנ'אויסרייד, אויב מ'וויל פערמאכען א שולע, זאגט מען ס'איז א קאמוניסטישע און דער ענין איז ערלעדיגט.

דאס יודישע וועלטליכע שול-וועזען ווערט אויסגעהאלטען דורך די יודישע ארבייטער, וועלכע גיבען אוועק זייער שול דעם לעצטען גראשען. די שול האלט אבער אויס אלע אנגריפען. דער מאגיסטראט האט דעריבער גוט געטון, ווען ער האט איבערגעלאזען אין בודזשעט די פאזיציעס פאר דער יודישער שול.

ראטמאן פאגאנאווסקי

זאגט, אז ה' ליכטענשטיינס רעדע איז געווען א פראוואצירענדער, אזא טאלעראנטע מלוכה ווי פוילען איז, איז נישט פארהאן אין דער גאנצער וועלט.

דער רעדנער ווייזט דערנאך ארויס זעלטענע „בקיאות" אין יודישען שול-וועזען אזוי האלט ער אז אין אמעריקא ערלויבט מען נישט צו עפענען קיין שולען מיט דער יודישער אונטעררייכטס—שפראך און דערצעהלט אזעלכע עהנליכע חכמות. צום סוף פאדערט ער אויף אלע פוילישע ראטמענער זיי זאלען אלס פראטעסט פון ראטמאן ליכטענשטיינס רעדע פערלאזען די זיצונג.

דער ענדעק פאפיעלאווסקי האלט, אז ראטמאן ליכטענשטיינס רעדע איז געהאלטען געווארען פונקט אין א מאמענט, ווען די מינדערהייטס-פראגען ווערען שטארק קאמענטירט און דעריבער האט ראטמ. ליכטענשטיין געוואלט ווייזען, אז דאס יודישע שול-וועזען ווערט אין פוילען פערפאלגט, די יודען זאגט דער רעדנער, דארפען נישט האבען קיין פרעטענזיעס, אז מ'דערלאזט זיי נישט קיין זשארגאנישע שולען, ווייל אין פאלעסטינא דערלאזט מען אויך נישט די דאזיגע שולען.

פרעזידענט זשעמיענצקי

ענטפערט אף דעם ראטמ. וואיעוואודזקי מכוח זייבע פארווארפען וועגען דער נישט-רעאלקייט פון לאדזער בודזשעט, און ווייזט אן, אז אפילו די בודזשעטען פון די גרעסטע מלוכות זענען נישט רעאל. דער פרעזידענט פערטיידיגט דאן שטארק די פאזיציעס פאר די יודישע שולען און האלט, אז דאס מיניסטעריום קען נישט קיין דעה זאגען דעם מאגיסטראט ווענמען ער זאל געבען סובסידיעס און ווענמען נישט, אויב נאר דאס בודזשעט - גלייך געוויכט ווערט נישט אנגעריהרט. דער פרעזידענט האלט, אז די יודישע וועלטליכע שולען זענען נוצליכע אינסטיטוציעס.

ראטמאן האלענדערסקי,

זאגט, אז די יודישע ראטמענער האלטען נישט די פאזיציעס פאר די יודישע שולען פאר סובסידיעס, נאר בעטראכטען דאס אלס צוריקנעהמען די קאסטען פאר אויסהאלטען די קינדער אין דער שול.

אלערליי געגנער און שונאים פון דער שול געפינען די פערשידענסטע תירוצים אנצופאלען און צו פערפאלגען די וועלטליכע שולען.

די יודישע ארבייטער, וואס האלטען אויס די שול, ווייסען ווי דאס אפצושאצען. דער רעדנער האלט, אז די סאציאליסטישע מעהרהייט מוז קאנסעקווענט אפהיטען די אינטערעסען פון די לאדזער ארבייטער, ווייל אנדערש האט נישט קיין זין די אנפיהרונג מיט דער שטעטישער זעלבסטפערוואלטונג.

די פוילישע פראקציעס (ענדעקעס, כ. ד. און נ.פ.ר.) גיבען דאן אפ אנ'ערקלערונג, אז היות, ווי די רעדע פון ראטמ. ליכטענשטיין איז געווען א פראוואצירענדע און דער פארזיצער האט איהם נישט אפגעשטעלט, פערלאזען די פוילישע פראקציעס דעמאנסטראטיוו די זיצונג. צוליב דעם, וואס אין זאל איז צוליב דעם נישט געבליבען קיין קווארום שליסט דער פארזיצער די זיצונג.

* * *

אויף דער נעכטיגער זיצונג האבען אויך די סאציאליסטישע פראקציעס אריינגעטראגען א דרינגענדען פארשלאג וועגען פראטעסטירען געגען איינפיהרען דעם נייעם תפיסה-רעגולאמין פאר פאליטישע ארעסטירטע.

לאדז
30 סעפטעמבער 1931

„נייער פאָלקסבלאַט“

לאדז.
30 סעפטעמבער 1931

דער גרויסער גאַסט
צום בעזוך פון ח. נ. ביאַליק אין לאדז

היינט קומט צו אונז דער גרויסער נאַציאָנאַל־יודישער דיכטער חיים נחמן ביאַליק. ער וועט פערבלייבן ביי אונז עטליכע טעג, מיר וועלען די זכייה האָבען איהם צו זעהן און צו הער׳ן זיין שטימע. עס קומען פאַר אונז טעג פון אַ אמת׳דיגען נאַציאָנאַלען יום־טוב; מיר מוזען זיך זעעליש אָנגרייטען, אויף תנ״ך׳־לשון, הייסט עס, „זיך הייליגען“ צו דעם גרויסען יום־טוב.

„וואָס איז דער יום־טוב?“ — וועט פרעגען נישט איינער פון אונזערע אָרימע ברידער אויף דער יודישער גאַס. — „עס איז ביי אונז גאָרנישט יום־טוב׳דיג אויפ׳ן האַרצען. מיר ליידען און מיר קעמפען, מיר פערזונקען אין אַ ים פון נויט און פון צרות, מיר האָבען נישט קיין כוח יום־טוב צו מאַכען!“

עס איז ליידער אמת. וואָכענדיג און טרויעריג איז די גאַנצע וועלט. טרויעריגער ווי אומעטום איז עס ביי אונז. דער האָריזאָנט איז בעדעקט מיט שוואַרצע וואָלקענס דורך, וועלכע עס קאָן זיך נישט דורכרייסען דער מינדעסטער ליכט־שטראַהל, מיר זענען פאָליטיש דערנידעריגט, עקאָנאָמיש דערדריקט קולטורעל געפאַלען, אידעאיש פעראָרימט. דער היינט איז פערצווייפעלט, דעם נעכטען האָבען מיר פערגעסען, און ווער ווייסט — ווען עס איז דער מאָרגען.

און דאָך מוזען מיר זיך מיט אַלע כוחות אַרויסרייסען פונ׳ם טרויעריגען אינדערוואָכען און מאַכען יום־טוב אויף דער יודישער גאַס. די ימים־טובים האָבען אונז תמיד געראַטעוועט פון נאַציאָנאַלען אונטערגאַנג, זיי וועלען אונז אויך היינט ראַטעווען.

געדרעכט איז די לעגענדע פונ׳ם טרעהרענקרוג, וואָס ביי זיין פול־ווערען וועט קומען די דערלייזונג, פונ׳ם יודישען פאָלק און פון דער גאַנצער וועלט. זייט צוויי טויזענד יאָהר גיסען זיך אונזערע טרעהרען אין דעם דאָזיגען קרוג — און עס איז נאָך נישט פול.

גליקליך איז דער און געבענשט זאָל דער ווערען
וואָס וועט פעראייביגען אייערע טרערען —
הייליגע, צוויטויזענד־יעהריגע טרערען.

ביאַליק איז דער, וואָס האָט אין זיינע אומשטערבליכע לידער פעראייביגט אונזערע טרערען... געבענשט זאָל ער אונז זיין, ווייל פעראייביגענדיג אונזערע טרערען — ברענגט ער אונז נעהנטער צו דער גאולה.

וואָרום נישט נאָר אונזערע טרעהרען זענען אייביג; אייביג איז אויך דער ווילען פון אונזער פאָלק צו לעבען און צו שאַפען, צו בויען אַ בעסערען עתיד פאַר אונז און פאַר דער גאַנצער מענשהייט.

עס טרעפען זיך צייטען ווען די משא פון די יסורים לאַסטעט אויף אונז אַזוי שווער, אַז מיר פערגעסען אין אונזער גרויסער היסטאָרישער ראָלע און מיר ווערען אין גאַנצען וואָכענדיג. דעמאָלט שיקט אונז אונזער נאַציאָנאַלער גורל נביאים, וועלכע וועקען אונז פון דעם שווערען שלאָף מיט זייערע בייזע חלומות און הייסען אונז אויפשטעהן צו אַ נייעם יום־טובדיגען לעבען. מיט פערשידענע מיטלען ווירקען אויף אונז די דאָזיגע נביאים: מיט כעס און מיט צאָרן, מיט ליבע און מיט טרייסט, ווי אַ שטרענגער פאָטער אָדער ווי אַ דערבאַרעמדיגע מוטער.

ביאַליק איז דער נביא פון אונזער דור. דער גרויסער וועקער. אין זיינע דיכטונגען שפיגעלט זיך אָפּ אונזער גאַנץ געפאַלענקייט, אָבער אויך אונזערע גאַנצע טיטאַנישע גרויסקייט. קיינער איז נאָך אַזוי וויט נישט אַריינגעדרונגען אין די טיפעניש׳ען פון דער יודישער נשמה ווי ער — דער געטרייעסטער זוהן פון אונזער אַלטען פאָלק.

אין ביאַליק׳ס הענד זענען איבערגעגעבען געוואָרען די שליסלען צו די גרויסע אוצרות פון דער יודישער קולטור אין עבר. ער האָט אונז ברייט געעפענט די טויערען פון דער יודישער אגדה, און אין דער לעצטער צייט הייבט ער אונז אויך אָן צו פיהרען אויף די וועגען פון דער תלמוד׳ישער הלכה. ער האָט דערוועקט פונ׳ם טויזענד־יעהריגען שלאָף די דיכטער־פּונ׳ם יודישען מיטעלאַלטער, ער האָט אַריינגעגאָסען ניי לעבען אין דער שפּראַך פון די נביאים.

אָבער נישט נאָר די שליסלען צום עבר זענען אין זיינע הענד — אויך צום עתיד האָט ער דעם שליסעל. ער איז דער ערציהער פונ׳ם יונגען דור, צו וועלכען ער רעדט אויף זיין קינדערישען לשון, ווי קיינער פון אונזערע דיכטער האָט דאָס נאָך ביז היינט נישט בעוויזען. די ליבע צום פאָלק פערקערפּערט זיך ביי ביאַליק׳ן אַמשטאַרקסטען אין זיין ליבע צו דעם יודישען קינד.

לאָמיר אויף עטליכע טעג פערגעסען אונזערע טאָג־טעגליכע דאגות, אונזער קליינקייט און אָרימקייט, אונזערע פאַרטיי־שפּאַלטונגען און מחלוקת׳ן, לאָמיר מיט יום־טוב׳דיגער שמחה בעגריסען דעם גרעסטען זוהן פון אונזער פאָלק, דעם אומשטערבליכען ביאַליק!

ד״ר ירמיהו פרענקעל.

Dr. Z. Rakowski

פאַר אויערען־, נאָז־, האַלז־ און לונגען־קראַנקהייטען

9 קאָנסטאַנטינער 9 טעלעפאָן 127-81

שפּרעכשטונדען פון 12—2 און פון 5—7. נעמט אויך אָן אין לאַצאַרעט זגערזשער 17 פון 10 — 11 און פון 5—8.

„אזיאַטישע קעפּ און קרומנאָזיגע זשורנאַליסטען“
דער אָפּגעשלאָגענער אַנטיסעמיטישער פּוטש אין עסטרייך

(קאָרעספּאָנדענץ פון וויען צום „נייעם פאָלקסבלאַט“)

דער אַנטיסעמיטיש־האַקענקרייצלערישער פליגעל פון דער היימווער האָט פערלוירען די איינציגע און לעצטע שלאַכט אין עסטרייך. דער דאָזיגער פליגעל האָט אַלעמאָל בענוצט אַלע קונצען, כדי מאַכען פון דער גאַנצער היימווער אַ ריין יודענפרעסערישע אָרגאַניזאַציע מיט היטלערישע לאָזונגען און מיט מערדערישע מעשים. בייזערע צרות וואָלטען געווען געקומען אויף דעם עסטרייכישען יודענטום, ווען אָט די עקסטרעם־אַנטיסעמיטישע חברותא וואָלט איבערגענומען די מלוכה־מאַכט אין עסטרייך. די גיפטשפּריצענדיגע רעדעס פון איהרע פיהרער געגען יודען, די בעקאַנטע אַנטיסעמיטישע דראָהונגען געגען „אזיאַטישע קעפּ“ וואָס וועלען זיך וואַלגערען אין מיסט און געגען „קרומנאָזיגע זשורנאַליסטען“ וואָס דאַרפען הענגען אויף די לאַמטערנעס פון די גאַסען — אַזוי האָבען געדעדט די דאָזיגע פיהרער נישט בלויז אַלס קאָמענדאַנטען פון דער היימווער, נאָר אויך אויף זייערע מיניסטער־פאַרטפעלען.

מ׳קען זיך פאָרשטעלען די יודישע שטימונג אין עסטרייך. אין סאַמע צווייטען טאָג ראש־השנה, ווען פלוצים האָבען זיך בעוויזען אַלע האַלבע שעה אויף די גאַסען פון וויען עקסטרא־אויסגאַבען פון צייטונגען וועגען אַ בוואָפּעגטען מלוכה־פּוטש אין די וויכטיגסטע בונדעסלענדער פון עסטרייך, כדי איינצושליסען די הויפּט־שטאָט וויען. ספּעציעל ווען מ׳האָט זיך דערוואוסט, אַז דער פּוטש איז געמאַכט דווקא פון אָט דעם אַנטיסעמיטישען היימווער־פליגעל, וועלכער האָט תמיד אָפען פּראָקלאַמירט די פערניכטונג פון עסטרייכישען יודענטום אַלס וויכטיגסטען פּונקט פון זיין פּראָגראַם, אין וויען אַליין איז אַפילו געווען רוהיג. אָהן אַ שום סימן פון אַנ׳אויפשטאַנד. דאָך האָט מען געציטער׳ט פאַר׳ן גורל פון די דרייסיג טויזענד יודען אין די פּראָווינץ־לענדער, וואו דער פּוטש האָט אויסגעבראָכען, און מ׳האָט ערוואַרט דאָס ערגסטע פאַר׳ן וויענער יודענטום. אויב די היימוועהרען וועלען קומען קיין וויען.

פון אָט דעם ציטערען און שרעקען איז מען אַרויס ערשט מוצאי ראש־השנה. ווען ס׳איז קלאָר געוואָר׳ן, אַז דער גאַנצער פּוטש האָט זיך געענדיגט מיט אַ מיאוס׳ער מפלה פאַר די היימוועהרען בכלל און פאַר׳ן אַנטיסעמיטישען פליגעל בפרט, וועלכער האָט אין לעצטען יאָהר געריסען צו זיך די מאַכט און די פיהרונג איבער דער עסטרייכישער היימוועהר בעוועגונג. בעשטימענדיג דווקא ראש־השנה פאַר׳ן פּוטש־אויסדרוק. ווען די יודען וועלען זיך אפשר נישט קענען אַזוי וועהרען ווי אין אַ וואָכענטאָג. נו, האָט זיך פון גאַנצען אַנטיסעמיטישען פּוטש אויסגעלאָזען אַ בויזעם. די סאַמע בדענענדיגע אַנטיסעמיטישע היימווער־פיהרער זענען צום טייל אַנטלאָפען אין אויסלאַנד, צום טייל רוהען זיי זיך אַצונד אָפּ אין די קרימינאַלען, אַפילו דער פירשט שטאַרהעמבערג וועלכער האָט זאָגאַר אַלס מיניסטער געוואָלט איינפיהרען היטלערישע מעטאָדען אין עסטרייך האָט אַצינד אין אַרעסט גענוג צייט נאָכצוקלערען איבער זיינע מעשים: ער האָט אַדורכגעמאַכט אַ שעהנע קאַריערע: אָנגעהויבען מיט רעדעס פון אָפּהאַקען „אזיאַטען־קעפּ“ און געענדיגט אין קרימינאַל אינמיטען זיין שענעם אויבער־עסטרייך, וואו כמעט אַ העלפט פון גאַנצען לאַנד צוזאַמען מיט 16 בורגען און שלעסער געהערען איהם אַלס אייגענטום.

אַצינד נאָך דער אַנטיסעמיטישער מפלה וויצלען זיך אַפילו די אַפּיקורסים, אַז די עסטרייכישע יודען האָבען היינטיגען ראש־השנה גוט געדאַוונט. ביים אַרויסגעהען פון די שוהלען און בתי מדרשים האָט מען מוצאי יום־טוב זיך ווירקליך האַרציג געוואונשען דעם לשנה טובה און דעם גמר טוב. שנעלער ווי מ׳האָט געהאָפט האָט אַ בייזער טייל פון די עסטרייכישע אַנטיסעמיטען זיך אַליין געמאַכט דעם סוף. (יט״א).

וו. א. טענענבלאַט.

אַ אומגליכע זאַך אין די צוזאַמענאַרבייט
צווישען דער סאַנאַציע און דער אָפּאָזיציע
צי איז מעגליך אַ פולע דייטש־פראַנצויזישע פערשטענדיגונג
שטימען פון דער פוילישער פּרעסע

דער סיים עפענט זיך מאָרגען, אין צוזאַמענהאַנג דערמיט האָבען אייניגע סאַנאַציע־בלעטער בעריהרט די ראָלע פון די אָפּאָזיציאָנעלע גרופּען אין די פּאַרלאַמענטען, אָנגעוויזען אויף דער שעפערישער ראָלע, וועלכע די אָפּאָזיציע שפּילט מאַנכעס מאָל אין פּאָליטישען לעבען. דער מיין איז געווען געווענדעט צו דער אָפּאָזיציע אין פוילען און די כוונה — אַז די פוילישע אָפּאָזיציע דאַרף זיך בעהמען אַ ביישפּיל פון דער אָפּאָזיציע אין ענגלאַנד.

געגען דעם דאָזיגען הייליגען וואונש טרעט ענטשידען אַרויס דער „ראָבאָטניק“; צווישען דער אָפּאָזיציע אין פוילען און אין ענגלאַנד איז נישטאָ קיין שום געמיינזאַמעס, כדי די אָפּאָזיציע זאָל כאָטש אינדירעקט מיטאַרבייטען מיט דער סאַנאַציע, דאַרף געשעהען אַנ׳אומגליכע זאַך: מ׳דאַרף „אויסשטרייכען פון דער פוילישער געשיכטע די נאָוועמבער־וואַהלען, אויסשטרייכען בריסק און אַזוי פיל אַנדערע ענינים וועלכע זענען שוין איצט נישט אָנבעלאַנגט פון קיין שום מאַכט, פון קיין שום טאַקטיק, פון קיין שום פּאָליטישע שריט. קיין מעגליכקייט פון „קאָמפּראָמיס“ אָדער „פערשטענדיגונג“ איז נישטאָ נישט צוליב וועלכע עס איז „פּסיכאָלאָגישע איינגענשאַפטען “פון די אָדער יענע פּערזאָנען, נאָר צוליב דער איינפאַכער סיבה, וואָס אַלע אָפּאָזיציאָנעלע פּאַרטייען קוקען אויף די גרונדזעצליכע בעדערפענישען פון לאַנד גראָד פערקעהרט ווי עס האַנדעלט און רעגירט די סאַנאַציע.

„מיר זאָגען אָפען שרייבט ווייטער די צייטונג, וואָס טיילט די אָפּאָזיציע; עס טיילען אונז אינטערעסען און קלאַסען־שטרעמונגען, פּראָגראַמען און אידעען, אָבער מיר ווייסען אויך, וואָס אונז בינדט. עס בינדט אונז קודם כל די איבערצייגונג, אַז דער געזעלשאַפטליכער, פּאָליטישער, אידעאישער און פּראָגראַם־קאַמף קאָן פאָרקומען נאָר מאָל נאָר ביי נאָרמאַלע געזעצליכע בעדינגונגען נאָר אין נאָרמאַלע בעדינגונגען פון פּאָליטישער דעמאָקראַטיע. דעריבער טאַקע איז און וועט זיין די שטעלונג פון דער גאַנצער אָפּאָזיציע לגבי דעם סאַנאַציע־לאַגער אין דער פּראַקטיק אין סיים און אין סענאַט בעת דער קומענדיגער סעסיע איין און די זעלבע.

„די סאַנאַציע־פּרעסע האָט אַ טעות, אויב זי מיינט, אַז לגבי די דראָהענדיגע סכנות קאָן מען ברענגען דערצו, אַז די געזעלשאַפט זאָל זיך פעראייניגען אַרום דעם איצטיגען סיסטעם פון רעגירען. אַזאַ מעגליכקייט עקזיסטירט נישט לויט אונזער מיינונג... דער אויסגאַנג פון „טעמפּען ווינקעל“ איז אַ מעגליכע זאַך, אָבער נאָר דורך אַ פולשטענדיגער ענדערונג פון סיסטעם“.

וועגען בעזוך פון די פראַנצויזישע מיניסטאָרען אין בערלין שרייבט דער אָרגאַן פון דער סאַנאַציע „גאַזעטאַ פּאָלסקאַ“:

„כל זמן דייטשלאַנד וועט זיך נישט שטעלען אויפריכטיג און לאָיאַל אויפ׳ן באָדען פון אַכטען די טראַקטאַטען און וועט זיך נישט אָפּזאָגען פון די פּרעטענזיעס אויף פרעמד לאַנד, כל זמן דייטשלאַנד וועט זיך נישט שטעלען פולקאָם אויפ׳ן באָדען פון שלום — קאָן מען נישט ערוואַרטען קיין גרעסערע נוצען פון די קאָנטאַקטען און געשפּרעכען מיט די דייטשע מלוכה־מענער.

„אַלצדינג, וואָס העלפט מיט צו דער סטאַביליזאַציע פון שלום ליגט אין אינטערעס פון פוילען פון אָט דעם שטאַנדפּונקט וואָלט מען געקאָנט בעגריסען יעטווערע פראַנצויזיש־דייטשע ווירטשאַפטליכע פערשטענדיגונג אין די ראַהמען פון אייראָפּעאישער צוזאַמענאַרבייט, וואָס זאָל נעהמען אין אַכט אויך אונזערע אינטערעסען. אָבער ס׳איז איבריג צו בעטאָנען אַז אַזאַ פערשטענדיגונג אויף אַ ברייטערען באָדען און אויף אַ ווייטערען מרחק, וועט זיך נישט לאָזען רעאַליזירען, סיידען עס וועט נישט געענדערט ווערען די גאַנצע אַגרעסיווע און רעוואַנש־איינשטעלונג פון דער ביזאיצטיגער דייטשער פּאָליטיק.

סענסאַציאָנעלער טומעל אַרום דער צוואה
פון פערשטאָרבענעם יודישען מיליאָנער אהרן כאַרידון אין שאַנכאַי

שאַנכאַי, (י.ט.א.) דער גאַנצער יודישער ישוב אין שאַנכאַי און כינא בכלל אינטערעסירט זיך זעהר שטאַרק וועגען דער צוואה פון ריזיגען פערמעגען פונ׳ם פערשטאָרבענעם יודישען מולטימיליאָנער אהרן כאַרידון.

עס איז פעסטגעשטעלט געוואָרען, דאָס דער איבערגעלאָזענער פערמעגען פונ׳ם פערשטאָרבענעם בעטרעפט 150 מיליאָן דאָלאַר. די צוואה איז אונטערגעשריבען געוואָרען אַ וואָך פאַר זיין טויט. ווען כאַרידון איז שוין געלעגען גוט קראַנק. אין דער צוואה איז נישטאָ קיין אַ־ין סענט פאַר קיינע צדקה־אַנשטאַלטען אָדער געזעלשאַפטליכע אינסטיטוציעס. עס איז קלאָר, אַז די מקורבים פון דער פרוי כאַרידון (די „יודיש־כינעזערין“) האָבען גוט בעאַרבייט די זאַך. דער אַדוואָקאַט פון דער פרוי כאַרידון האָט אָבגעדרוקט אַ מודעה אין דער ענגליש־כינעזישער צייטונג „נאָרט־טשיינא־דיילי־ניוס“, וועלכער ערשיינט אין שאַנכאַי, דאָס עס ווערט געגעבען 7 טעג צייט די אַלע, וועלכע האָבען צו ;ערווייזען, אַז זיי זענען קרובים פונ׳ם פערשטאָרבענעם און פרעטענדירען אויף דער צוואה. די מודעה האָט אַרויסגערופען אַ שאַרפען פּראָטעסט אין די יודישע קרייזען. אַלעמען איז בעוואוסט, דאָס דער פערשטאָרבענער איז געקומען פון באַגדאַד און דאָס די פּערזאָנען, וועלכע האָבען צו דערווייזען זייער קרובה׳שאַפט, וועלען אין באַגדאַד נישט בעקומען די דערמאָנטע פּראָווינציאַלע כינעזיש ענגלישע צייטונג און זי וועט קיינמאָל נישט דערגרייכען צו זיי אין 7 טעג.

אין דער צוואה איז געזאָגט, אַז דאָס גאַנצע פערמעגען בלייבט איבער פאַר דער פרוי פון כאַרידון, נאָר אין פאַל, אויב זי וועט שטאַרבען די ערשטע 14 טעג נאָך איהר מאַנס טויט, וועט דאָס פערמעגען איבערגעהן צו די אַדאָפּטירטע קינדער, נאָכדעם, ווי זיי וועלען אַלע איבערגיין צום יודענטום.

איצט, נאָך דער פּובליקאַציע וועגען דער צוואה האָט זיך אָבגערופען אַ געוויסער אַראַבישער יוד עזרא עבדול כאַרידון פון באַגדאַד, וועלכער וואוינט שוין 10 יאָהר אין שאַנכאַי מיט זיין פאַמיליע. דער דאָזיגער יוד איז אַ נאָהענטער קרוב הן פון דער מוטערס, הן פון פאָטערס צד פון פערשטאָרבענעם. עזרא כאַרידון פּרעטענדירט אויף דער צוואה. אויך האָט ער ברידער און נאָך פיל קרובים אין איראַק. מען האָט אָנגעהויבען זוכען אין די אַרכיווען און ביכער פון דער שאַנכאַיער יודישער קהלה. נאָר אין ערגעץ איז קיין שום בעווייז נישטאָ, דאָס אהרן כאַרידון זאָל האָבען חתונה געהאַט כדת משה ישראל מיט דער כינעזישער פרוי. אין ערגעץ איז אויך נישטאָ קיין שום שפּור, דאָס די אַנגענ׳יונגע כינעזערין לו־טשי־לינג זאָל האָבען אָנגענומען דעם יודישען גלויבען.

אכט פונקטען פון פּ. פּ. ס.
בנוגע הילף אין דער צייט פון קריזיס־ווינטער

אין צוזאַמענהאַנג מיט׳ן הערשענדען קריזיס און מיט׳ן פאָרשטעהענדען ווינטער רוקען אַרויס די פוילישע סאָציאַליסטען די פאָלגענדע פאָדערונגען:

1. 40־שעדיגער אַרבייטסטאָג אָהן רעדוקציע פון די לוינען, 2, אונבעדינגטער פערבאָט צו אַרבייטען אין איבערשעה׳ען. 3. אויסצאָהלען די אַרבייטסלאָזע אונטערשטיצונגען אין משך פון דער גאַנצער צייט, וואָס זיי זענען אַרבייטסלאָז; אָפּשאַפען דעם „טויטען סעזאָן“

4. הילף אין קליידונג און בעהייצונג פאַר אַרבייטסלאָזע, בעשפּייזונג פון קינדער פון אַרבייטסלאָזע, אומזיסטע מעדיצינישע הילף פאַר אַרבייטסלאָזע אין די קראַנקען־קאַסעס

5. פערקלענערן אויף 50 פּראָצענט דאָס דירה־געלד פון קליינע וואוינונגען אויף אַ יאָהר צייט, בעפרייען אַרבייטסלאָזע, וואָס וואוינען אין אַזעלכע וואוינונגען, פון דירה־געלד ביז זיי וועלען געפינען אַרבייט.

פערקלענערן, עווענטועל בעפרייען פון לאָקאַל־שטייער און פון שטייער פון אינבעוועגליכע גיטער, אַזעלכע וואוינונגען

6. מאָראַטאָריום אויף די ראַטעס פון צאָהלונגען און חובות פאַר ערד־שטחים, וואָס זענען לענער ווי 5 העקטאַר.

7. שענקען קליינע שטייער־צאָהלער די פערלעגענע שטייערען און אַדמיניסטראַטיווע שטראָפען.

8. אָפּשטעלען דעם הכנסה־שטייער פון פערזאָנען, וואָס פערדינען וועניגער פאַר 4.500 זל.

רעכט און לעבען

יורידישע ביילאַגע פון „נייעם פאָלקסבלאַט"

וויכטיגע כללים וועגען אויספיהרען אורטיילען פון שטראָף-געריכטען

איינע פון די הויפּטצילען וועלכע די מאָדערנע קרימינאַליסטיק שטעלט זיך, איז דאָס פערגרינגערען דעם גורל פון אַ פערמשפּטען.

אויך אין אונזער שטראָף־וועזען זענען שוין איינגעפיהרט געוואָרען אַ גאַנצע רייה זעהר וויכטיגע רעפאָרמען, דאָס מאָל וועלען מיר זיך אָפּשטעלען אויף איניגע, וועלכע זענען נוגע דאָס אויספיהרען אורטיילען:

אָפּשטעלען דאָס אויספיהרען אַ אויסוועקסלונגס-שטראָף

אויב איינער ווערט פערמשפּט צו בעצאָהלען אַ געלד־שטראָף און די דאָזיגע געלד־שטראָף לאָזט זיך אָבער נישט בשום אופן אויפמאָהנען אַזוי, אַז זי מוז דעריבער ענדליך פערביטען ווערען אויף אַן'ענטשפּרעכענדען טערמין אַרעסט, בערעכטיגט דער טייל — 2 אַרטיקעל — 533 פון קאָדעקס פון דער שטראָף־פּראָצעדור אויך לגבי דעם אויספיהרען פון אָט דעם פערבייט־אורטייל אָנצווענדען דעם פּרינציפּ פון אָפּשטעלען די שטראָף (זאַוויעשעניע וויקאָנאַניאַ קאַרי) וועגען דעם דאַרף זיך דער פערמשפּטער ווענדען מיט אַ געהעריג מאָטיווירטע בקשה אין געריכט, וואו דער אייגענטליכער אורטייל איז אַרויסגעטראָגען געוואָרען אין דער ערשטער אינסטאַנץ.

אין פאַל פון אַ אָפּזאָג, קאָן דער פערמשפּטער דערלאַנגען אויף דער דעציזיע אַן'ענטשפּרעכענדע אָנקלאַגע אין דער העכערער געריכטס־אינסטאַנץ.

אָפּלייגען דאָס אויספיהרען אַ שטראָף-אורטייל

אויב דאָס באַלדיגע איינזעצען דעם פערמשפּטען קאָן פעראורזאַכען איהם אָדער זיין משפּחה שווערע פאָלגען, קאָן דאָס אויספיהרען דעם אורטייל אָפּגעלייגט ווערען. דער פערמשפּטער דאַרף דערלאַנגען וועגען דעם אַ בעגרינדעטע בקשה.

וויבאַלד ס'האַנדעלט זיך וועגען אָפּלייגען דאָס אויספיהרען דעם אורטייל בלויז אויף אַ טערמין ביז דריי חדשים, מוז אַזאַ בקשה געוואַנדען ווערען צום פּראָקוראָר ביים קרייז־געריכט אָדער אין שטעטישען געריכט, אָפּהענגיג פון אומשטאַנד, ווער ס'פערארדענט אויסצופיהרען דעם בעטרעפענדען אורטייל.

דער פּראָקוראָר ביים אַפּעלאַציע־געריכט איז בערופען אָפּצולייגען דאָס אויספיהרען אַ שטראָף־אורטייל אויף אַ טערמין ביז 6 חדשים, קוים נויטיגט זיך דער פערמשפּטער אַז דאָס אויספיהרען דעם אורטייל זאָל אָפּגעלייגט ווערען אויף אַ טערמין ביז 1 יאָהר, מוז ער זיך ווענדען מיט אַזאַ בקשה צום יוסטיץ־מיניסטער.

אויף אַ לענגערען טערמין קאָן דאָס אויספיהרען אַן'אורטייל נישט אָפּגעלייגט ווערען. דעסגלייכען קאָן אויך אָפּגעלייגט ווערען אויף אַ טערמין לענגסטענס ביז 1 יאָהר דאָס אויספיהרען אַ געלד־שטראָף אורטייל, וויבאַלד דער פערמשפּטער איז ביכולת צו בעווייזען, אַז דאָס תיכף'דיגע אויפמאָהנען פון דער אויסגעמאָסטענער געלד־שטראָף וועט איהם אָדער זיין משפּחה גרונטליך רואינירען אָדער שווער טרעפען.

אַזאַ בקשה דאַרף דערלאַנגט ווערען צום קרייז־פּראָקוראָר אָדער אין שטעטישען געריכט, אָפּהענגיג פון אומשטאַנד, ווער ס'פעראָרדענט אויסצופיהרען דעם געגעבענעם אורטייל.

לויט די זעלבע אופנים קאָן אויך אַ געלד־שטראָף פונאַנדערגעלייגט ווערען אויף ראַטעס.

איבעררייסען דאָס אויספיהרען אַ שטראָף-אורטייל

אַ פערמשפּטער, וועלכער זיצט אָפּ אַן'אורטייל קאָן בעקומען אַן'אורלויב, אויב זיין געזונד־צושטאַנד, וויכטיגע מאַטעריעלע אָדער פאַמיליע אומשטענדען פאָדערען עס.

אַזאַ הפסקה איז לויף פון אָפּזיצן אַ שטראָף קאָן ערטיילט ווערען אַ בערעכטיגטען דערצו פערמשפּטען נאָר אין דעם פאַל, אויב ער בעזיצט אַ שטענדיג וואוינאָרט און האָט אַ געזיכערטע עקזיסטענץ.

וואָס שייך דעם טערמין ווי לאַנג אַזאַ אורלויב קאָן ערטיילט ווערען, גילטען די זעלבע כללים ווי ביים אָפּלייגען דאָס אויספיהרען אַ שטראָף־אורטייל.

בעפרייען פאַר'ן טערמין פון תפיסה

אַ פערמשפּטער אויף אַ טערמין לענגער, ווי 9 חדשים קאָן בעפרייט ווערען פון אַרעסט פאַר'ן אָפּלויף פון פעראורטיילטען טערמין, אויב ער איז שוין אָפּגעזעסען מינדעסטענס צוויי דריטעל פון דער אויסגעמאָסטענער שטראָף, נישט אַריינרעכנענדיג דעם פאָר־אַרעסט, און האָט אין משך פון דער אָפּגעקומענער שטראָף־צייט זיך אויפגעפיהרט אָנשטענדיג, אויב זיין פריהעריגע אויפפיהרונג איז אויך געווען פאָרוואורפלאָז, אויב ער וועט אויף דער פריי האָבען אָדער זיין פעהיג צו האָבען אַ זיכערען אויסהאַלט.

אָפּהענגיג פון בעגאַנגענעם פערברעך און פעראורטיילטען שטראָף־טערמין, איז בערופען צו דעצידירען וועגען בעפרייען פון אַרעסט פאַר'ן טערמין אַ בערעכטיגטען דערצו פערמשפּטען דער יוסטיץ־מיניסטער אָדער דער פּראָקוראָר ביים אַפּעלאַציע־געריכט.

אַזאַ בקשה איז בערופען צו דערלאַנגען נישט בלויז דער פערמשפּטער נאָר אויך די נאָהענסטע מיטגלידער פון זיין משפּחה, אָפּגעגעבען דאַרף זי ווערען צו דער תפיסה־פערוואַלטונג וואו דער פערמשפּטער קומט אָפּ זיין אורטייל, אָדער צום פּראָקוראָר ביים געגעבענעם קרייז־געריכט.

שענקען די שטראָף

יעדער פערמשפּטער אָהן אונטערשיד אויף וואָס פאַר אַ טערמין און פאַר וועלכען פערברעך קאָן זיך ווענדען צום מלוכה־פּרעזידענט מיט אַ מאָטיווירטע בקשה, אַז מ'זאָל איהם די שטראָף שענקען.

דאָס דערלאַנגען אַזאַ בקשה האַלט אָבער דערווייל נישט אָפּ דעם געגעבענעם אורטייל, סיידען דער יוסטיץ־מיניסטער אָדער דאָס געריכט, וואָס האָט אין דער ערשטער אינסטאַנץ אַרויסגעטראָגען דעמזעלבען אורטייל, פעראָרדענט עס בעזונדער.

י. אינפעלד.

יעדער מיליטער-פליכטיגער דאַרף דאָס וויסען

דערלויבנישען אויף חתונה האָבען

ווי בעקאַנט מעגען שוין איצט די פּאָפּאָר און מיליטער־פליכטיגע יונגעלייט שליסען חתונה־אַקטען אָהן דער ערלויבניש פון דער מיליטער־מאַכט.

דער אַרטיקעל 448 פון דער אויספיהר־פעראָרדנונג צום נייעם אוסטאַוו וועגען אַלגעמיינעם מיליטער־פליכט שליסט אָבער אויס פון דער דערמאָנטער הנחה די מיליטער־פליכטיגע יונגעלייט, וועלכע זענען געבליבען מחוץ'ן קאָנטינגענט (ביז 25 יאָהר) אָדער זענען פעררעכענט געוואָרען צו דער קאַטעגאָריע „בע". די יונגעלייט וועלכע געהערען צו די צוויי אויסגערעכענטע קאַטעגאָריעס זענען אַלזאָ ווייטער מחויב פאַרצושטעלען הסכמות פון דער מיליטער־מאַכט חתונה צו האָבען.

אין געגענפאַל דראָהט זיי אַ געלד־שטראָף אין דער הויך פון 510 זל. עווענטועל אַרעסט.

ווער קען פערלירען דאָס רעכט אויף אַן „אדראָטשעניע"?

אין אינדעקס פון די בידאיצטיגע שטראָף־סאַנקציעס, וועלכע ווערען אָנגעוואַנדען לגבי פּאָבאָר־פליכטיגע יונגעלייט פאַר איבערטרעטען אָדער זיך נישט צופּאַסען צו די מיליטער־דינסטליכע פּאָר־שריפטען, פיהרט דער אַרטיקעל 260 פון דער אויספיהר־פעראָרדנונג צום נאָוועלירטען אוסטאַוו וועגען אַלגעמיינע מיליטער־פליכט אַריין אַ שפּאָגעל נייע רעפּרעסיע און נעמליך:

לויט'ן דערמאָנטען אַרטיקעל וועלען אַלע פּער־זאָנען, וועלכע זענען פערמשפּט געוואָרען אָדער צוגעצויגען געוואָרען צו שטראָפליכע פעראַנטוואָרט־ליכקייט פאַר בעגיין אָדער פאַר בלויז פּרובען צו בעגיין האַבע מיליטערישע פערברעכענס און קודם כל:

1) פאַר זיך נישט צייטליך שטעלען צו די רעגיסטראַציעס און די פּאָבאָר־רשימות.

2) פאַר זיך נישט שטעלען אין געהעריגען טערמין צו דער פּאָבאָר־קאָמיסיע.

3) פאַר נישט מעלדען וועגען געענדערטע אַדרעסען און

4) פאַר אַרויספאָהרען אומלעגאַל קיין אויסלאַנד פערלירען אויטאָמאַטיש דאָס רעכט אויף אַן'אָדראָטשעניע פון מיליטער־דינסט.

י. א.

פאָרם פון א וועקסעל-אונטערשריפט

לויט אונזערע געזעצן מעג יעדער פוליט־ריגער רעכטליך נישט בענרעניצטער בירגער נעמען אויף זיך וועקסעל התחייבות ן.

אַ וועקסעל הייבט ערשט אָבער אָן צו פערפליכטען דעם אָבליגירטען צד פון דעם מאָמענט, ווען ער ווערט דורך איהם אונטערגעשריבען.

אַזוי ווי אין פוילען איז נאָך פערהאַן אַ בעדייטענדער פּראָצענט פולשטענדיגע אַנאַלפאַבע־טען, וועלכע קאָנען זיך אפילו נישט אונטערשריי־בען און בעצייכענען דעריבער זייער אונטערשריפט מיט צלמ'לעך, רינדלעך אָדער אַנדערע סיגמעס ענטשטייט אַ פראַגע, צי קאָנען אַזעלכע צייכענעס פערבייטען די רעכטליכע קראַפט פון אַן'אינטער־שריפט. און עס מוז פעסטגעשטעלט ווערען, אַז די אַלע אַרט צייכענעס קאָנען בשום אופן נישט בעטראַכט ווערען פאַר קיין אונטערשריפט און ממילא האָבען די אַלע וועקסלען. וועלכע זענען פערזעהן מיט אַזעלכע אונטערשריפטען, נישט קיין שום רעכטליכע בעדייטונג.

אמת, דער אַרטיקעל 77 פון וועקסעל־דעקרעט דערלויבט פערזאָנען, וועלכע קאָנען זיך נישט אונטערשרייבען צו פערבייטען זייער אונטערשריפט מיט בעשטימטע צייכענעס. די דאָזיגע צייכענעס מוזען אָבער בעשטעטיגט ווערען דורך אַ רעיענט. דעסגלייכען מוז אויך רעיענטאַל בעשטעטיגט ווערען אַזאַ בעצייכענונג אונטער אַ בעפולמעכטיגונג אונטערצושרייבען אַ וועקסעל דעם נאָמען פון אַן'אַנאַלפאַבעט. וואָס שייך וועקסלען מיט יודישע אונטערשריפטען, דאַרף פעסטגעשטעלט ווערען, אַז קיין אָפיציעלער פערבאָט איז נישט פערהאַן, דאָס אַנערקענען אָבער אַזעלכע וועקסלען פאַר גילטיג, איז אָבהענגיג פון פערזענליכען איינזעהן פון ריכטער.

צום סוף דאַרף נאָך בעמערקט ווערען, אַז דאָס בענוצען זיך מיט דאָפּעלטע אונטערשריפטען אויף אַ וועקסעל האָט נישט קיין שום געזעצליכע בערעכטיגונג.

אָהן אונטערשיד צי ס'ווערט יאָ צוגעלייגט אַ חתימה אָדער נישט, איז פולשטענדיג גענוג אַן'איינמאָליגע אונטערשריפט.

א.

קופאָן
אויף א יורידישער עצה
גילטיג מיטוואָך דעם 30-טען סעפטעמבער

א בעקאַנטער יוריסט

ערטיילט יורידישע עצות

פון 3 ביז 4 אַ זייגער נאָכמיטאָג אין רעדאַק־ציע פון אונזער צייטונג, פּיעטריקאָווער 21.

אינטערעסאַנטען דאַרפען מיטברענגען דעם קופאָן פון „נייעם פאָלקסבלאַט"

— פון דעם זעלבען טאָג —

א. גלק—ן.

דער אַרטיקעל 933 פון ציוויל געריכטס פּראָ־צעדור אוסטאַוו זעהט פאָר פאָלגענדע דריי אופנים פון אויספיהרען אורטיילען:

1) דאָס אַרויסנעהמען דעם צוגעמשפּטען געגענשטאַנד אי ןנאַטור;

2) דאָס ווענדען די עקזעקוציע צום בעוועגליכען אייגענטום פון בעל־חוב;

3) דאָס ווענדען די עקזעקוציע צום אומבעווענליכען אייגענטום פון בעל חוב.

דאָס אויסקלויבען זיך איינעם אָדער איניגע עקזעקוציע־אופנים איז אָפּהענגיג פון מאָהנער.

אַ שטענדיגער לעזער פון דלוגע גאָס.

אַ רעזערוויסט פון 1897 דאַרף שוין נישט האָבען קיין קאַרטי מאָבילוזאַציני און דעריבער איז שוין נישט נויטיג זיך צו בעמיהען וועגען אַ דובליקאַט פון דער פערלוירענער קאַרטע.

אלץ צוליב די נדנים מיט די אויסמעבלירטע שטובען

א שוועסטער בעשולדיגט אַן'אייגענעם ברודער, אז ד'האָט זי פערגוואַלדיגט

(א זעלטענע געריכטס-פערהאנדלונג)

ווען דער וואָלער פאַמאַליגער עושר און שיינער יוד ר' דוד'ל ג. האָט זיך פאַר צוויי יאָהר איבערגעפעקעלט אויפ'ן עולם אמת, האָט ער זיך איבערגעלאָזט אַ זיבענפאַכיגען דירות, אַן'אַלטע אַלמנה, א צובראָכענער שאַרבען, און אַ פולע שטוב פערזעסענע מיידען. מילא, די עלטסטע בוגרת, יאַק די עלטסטע, זי איז זיך נעבעך רוהיג געזעסען אין איהרע געהאַקטע צרות און אפשר ווייטער אויסגע־קוקט אויף אַ הויך־שלאַנקען ברונעטיגען דאָקטאָר מיט פלאָם־פייערדיגע אויגען און אַ פעך־שוואַרצע טשופּרינע, וואָס זאָל זיך פאַר איהר אוועקשטעלען אויף די קניה און שווערען ביי דער שיינענדער לבנה אייביגע ליבע.

אויך די יונגערע, מיטעלע און 4-טע האָבען קיינעם נישט געיאָדעט און נישט געהאַט צו דער מענשהייט קיינע בעזונדערע פּרעטענזיעס, הלמאי ס'שטעלט זיך נאָך אַלץ נישט אונטער זייערע פענ־סטער קיין פּרינץ אָדער עפּיס אַ מלאך אין שטייף־געפּרעסטע הויזען זינגען פאַר זיי סערענאַדעס.

דערפאַר האָט אָבער שוין די יונגסטע, די מוזינקע, בראָניע – אגב אויך שוין פון אַ גוטע מינוט אַ ראוי לחופה'דיגע, ממש וועלטען איינגע־לייגט אום פאַר זיך אַ שטיקעל מאַנספּערשוין צו פערשאַפען.

האָט זי אַזוי לאַנג געגנישטערט און געגרו־דערט ביז זי האָט געפּאַקט עפּיס אַ פאַביאַניצער בחור'ל און גענומען איהם פערטשאַקען, אַז זיי זענען שטאַרק רייך, אַז זי דאַרף אָפּנעמען אַ גרויסע ירושה און אַז ער וועט ביי איהר האָבען דאָס ליכטיגע גן־עדן אויף דער וועלט.

דער בחור איז אָבער אַ פנים קיין יאָלד נישט געווען און ער האָט איהר ערקלערט גאַנץ אָפען, אַז ער איז איהר דערוייל מוחל דאָס גע־בלאָפטע שטיינערנע רייכטום מיט די גרויסע ירושות און גן עדן'דיגע גליקען און אַז אויב זי וועט נישט אין משך פון 10 טעג אַריינלייגן אין ראָזענבלאַטס באַנק 5 הונדערט דאָלאַר זאָל זיין אויף ביידענס נאָמען מעג זי פערגעסען זיין פאָטאָגראַפיע.

בראָנטשען איז נעבעך געוואָרען זויער אויפן געמיט: זי האָט גאַנץ גוט געוואוסט, אַז אין דער היים פערמאָגט מען נישט אפילו קיין 5 דאָלאַר און אויף די איבריגע קרובים האָט זי אויך נישט וואָס צו האָפען.

אַזוי ווי התונה צו האָבען איז איהר פשוט אין לעבען געגאַנגען, איז זי געקומען קיין לאָדז צו איהר איינציגען ברודער בגראַנדע פון איהם אויסקוועטשען דעם נויטיגען פדיון. דער ברודער, אַ געוויסער מרדכי פון בזשעזשינער גאַס איז מילא, ווען דאָס רעדעל האָט זיך געדרייט איז ער נאָר נישקשהדיג געשטאַנען. לעצטענס איז ער אָבער אַזוי פעראָרימט געוואָרען, אַז ער איז קוים ביכולת געווען זיין פיל־קעפּיגע פאַמיליע אליין אויסצוהאַל־טען. און דעריבער, דערהערענדיג דעם פּזמון פון זיין יונגסטע שוועסטער און וויסענדיג, אַז אין דער היים זיצען נאָך 4 עלטערע אָהן דער קלענסטער האָפנונג, האָט מרדכי גענומען אויסבייטלען אויף איהר פערגראָטען קאָפּ אַלע זיינע בייזע חלומות און זי בעשאַנקען מיט אַזאַ פּאַרציע אָפּפאַרטיג־געלד, אַז זי איז ענטלאָפען, וואו דער פּפעפער וואַקסט.

אַן'ענטוישטע, אַ בעליידיגטע און אַ פער־ביטערטע האָט בראָנטשע בעשלאָסען נקמה צו נע־מען אין איהר ברידער: זי איז אוועק וואוהין מ'דאַרף און בעלייגט אַ מעלדונג, אַז איהר ברידער מרדכי האָט זי פערגוואַלדיגט און געצוואונגען מיט איהם צו לעבען.

אויפ'ן גרונד פון אַזאַ מעלדונג איז מרדכי ג., פערשטייט זיך, תיכף פערהאַלטען געוואָרען און קעגען איהם איז פערפיהרט געוואָרען אַ שטרענגע אויספאָרשונג. ווען מ'האָט אָבער שפּעטער גענומען די בעל־דברטע אויפ'ן צימבעל האָט זיך אַרויסגע־וויזען, אַז די בעשולדיגונג איז אַ פאַלשע, מרדכין האָט מען באַלד בעפרייט און בראָנטשע איז צו־געצויגען געוואָרען צו פעראַנטוואָרטליכקייט פאַר בעלייגען אַ פאַלשע מעלדונג לויט אַרט. 157 פון שטר. קאָדעקס. אין גאַנג פון דער אויספאָרשונג זענען אַרויסגעשווימען געוויסע ספקות בנוגע איהר נאָרמאַלקייט.

האָט מען זי איבערגעגעבען אונטער אַ פּסי־כיאַטריש ן אָבסערוואַציע און עס איז פעסטגע־שטעלט געוואָרען, אַז זי ליידט אויף אַ פּסיכישען דעפעקט, וואָס איז ענטשטאַנען אויפ'ן באָדען פון סעקסועלער איבערדרענגליכקייט און צערייצטקייט און אַז דער דאָזיגער דעפעקט פערקלענערט איהר זעלבסט־בעהערשונגס־פעהיגקייט ביז אַ מינימום. אויף דעם סמך האָט דאָס געריכט פעראָרדענט אָפּ־צושטעלען די ווייטערדיגע אויספאָרשונג און איבערגעגעבען די אָנגעקלאָגטע אונטער דער השגחה פון דער עלטסטער שוועסטער.

א—ם

—=):o:(=—

דערשאסען דעם פיטום

אנ'עפיזאד פון דער דייטשער אקופאציע

געווען איז עס אין ברען פון דער אקופאציע אין יאהר 1916. אין דער שטעטל ז. אין דער ערשטער סוכות-נאכט, אין א לבנה-בלויער און שטיל-פערחלומטער שעה.

ביים גביר פון שטעטל פלעגען זיך אויף יעדער יום-טוב צונויפזאמלען היפש געסט ביים טיש און א גרויסער טייל פון די געסט איז בעשטאנען פון דייטש-יודישע מיליטער-לייט. און ס'איז שווער געווען צו דערגעהען, וואס האט זיי אהין מעהר בעצויגען, צי דעם גביר'ס צוויי שיינע טעכטער, צו דער זאטער יום-טוב'דיגער טיש.

דעם גבירס סוכה אין שטעטל איז נישט גע-ווען דווקא די שענסטע און דאך איז אין דעם יאהר געווען דארטען ווי צו „בעדעקענס". די גאנצע ביסעל דייטש-יודישע מיליטערישע אינטעליגענץ, וואס האט זיך פערבענקט נאך טראדיציע, האט זיך דא צו-נויפגעטראפען: 2 פעלד-דאקטוירים, 1 וואלד-ליי-טענאנט און 3 וואכמייסטערס פון דער פעלד-זשאנ-דארמעריע.

אז ס'איז געקומען צום איינזעצען זיך ארום טיש, האט די באלעבאסטע געמוזט ארויסווייזען א סך קונסט, ווי אזוי דאך קיינעם נישט ארויס-ווארפען און מעהר-ווייניגער זאלען כמעט אלע פער-נעמען בכבודיגע פלעצער. פונדעסטוועגען האט דער יונגערער פעלד-דאקטאר, מיט'ן נאמען זאפנהיים, פארט געכאפט דעם שענסטען, אויבענאן אין א ווינקעל פון גרויסען קיילעכדיגען טיש. ווי אזוי?

— אין דעם ווינקעל איז געשטאנען א קליין טישעלע און אויף' זטישעל האט געבלאנקט א זילבערנע אתרוג-פושקע, במילא איז דארטען געווען דער אויבענאן, דער מזרח.

דער גביר, איוד נישט קיין פראסטער, האט זיך צעזונגען מיט די אושפיזין, דער וואלד-לייטענאנט האט שוין אויך פערצויגען די פענסנע אויפ'ן נאז, ווי ער וואלט זיך געקליבען עפעס זאגען, אויך די בידע גבירישע טעכטער האבען אנגעהויבען אונטערמורמלען און ביסלעכווייז איז אוועק א זא-געניש און א זינגעריי, ווי אין א מנין.

איינער נאר, דער דאקטאר אפנהיים, איז גע-בליבען א יוצא מן הכלל, געזעסען האלב-פערגלי-ווערט און שעלמיש אפערגעקוקט אין דער ריכטונג צום גבירס יונגסטער טאכטער.

דערווייל גיט זיך אונזער דאקטאר אפנהיים א דרעה אום און דערזעהט די אתרוגים פושקע, ציהט ער זיך ארויס פון דארטען א ליכטיגען, שמע-קעדיגען אתרוג און פראלט אויף מיט א קלאץ-קשיא: „נא, וואס איסט דאס"? — אך, יא — דאס איסט... דאנער וועטער!.. ווי הייסט עס אייגענ-טליך?" — אתרוג, אתרוג — שרייען קולות פון אלע זייטען — און ס'איז געווארען די טעמע פון טיש.

מ'האט דערלאנגט איין געריכט נאכ'ן אנדערען, די סוכה האט פערשמעקט פון ווינקעל ביז ווינקעל, די הייטערקייט אין עולם איז געשטיגען נאכאנאנד, אבער געשמועסט האט מען אלץ וועגען איינס — וועגען „וואונדערבארען עסראג".

ווי דייטשען קענען, האבען זיי פערפיהרט א גאנצע וויסענשאפטליכע דעבאטע אין וויפיל קאפי-טלען. איינער, משמעות, מיט היפשע ידיעות פון באטאניק, האט אוועקגעלייגט א לעקציע וועגען די טראפישע לענדער און זייערע פרוכטען, א צווייטער האט זיך צודרשנט וועגען דעם, אז ווען דער דיי-טשער ארמעע וואלט מען געשפייזט מיט אזא מאר-מעלאדע, געמאכט פון אתרוגים, וואלט זי גאר אנ'אנדער פנים געהאט און א דייטשער, וואכמייס-טער פייפער האט גאר אנגעשטעלט דעם ריכטיגען טאן און בעהאנדעלט די דעליקאטע פראגע פון פי-טום, היות, ער איז שוין אמאל געווען אין „אסטען" (געוואוינט א האלב יאהר אין ריגע), האט ער זיך געגוג אנגעהערט וועגען דעם גרויסען בעטייט פון פיטום און וויל דערייבער, אז אויך זיינע „קאמעראדען" זאלען דאס נישט פערפעהלען צו וויסען...

מיטאמאל שטעלט זיך אויף דער שיינער, שלאנ-קער דאקטאר אפנהיים און גיט אזוי א זאג: „מיינע דאמען און הערען, איך האב מאל וואונדערבארען איינפאל!" און נישט פריגענדיג און נישט בע-טענדיג, גיט ער זיך א נעהם ארויס דעם אתרוג און ווערט מיט איהם באלד פערשוואונדען אינעווע-ניג אין הויז אריין.

אין א ווייל ארום קעהר ער זיך אום מיט א לאנגען, דינעם שפאגאט אין האנט, בינדט אן דעם שפאגאט אן פיטום פון אתרוג און מיט א ערנסטען פנים, רופט ער אויס: „מיינע דאמען און הערען ווער עס שיסט לאם דיזען פיטום, דער קריגט איינע גאנצע מארק!" „און איהר, הער ווירט. טרייסט ער דעם גביר. האבען זי קיינע זארג, 7 פריהמארגענס האבען זי איינען פיל-שעהנערען „עסראג", אלס דיזען".

צווישען די דייטשען איז געווארען אנ'אמת'ע מלחמה-שטימונג. אלע האבען זיך געכאפט צו די רעוואלווערען, היות אבער די גבירטע, ווי איהרע בידע טעכטער האבען זיך אויף אנ'אמת דער-שראקען פאר דער קאנאנאדע, וואס האלט ביים אויסברעכען, איז געבליבען, אז מ'זאל ווארפען גורל און שיסען זאל מעהר נישט, ווי איינער.

און וואונדערבאר! געפאלען דער גורל איז דווקא אויף ד"ר אפנהיים.

דעם אתרוג האט מען אויפגעהאנגען אין דער לופטען, דער עולם האט זיך פון סוכה ארויסגערוקט און נאך א „איינס, צוויי, דריי" האט זיך דערהערט א שאס.

אז אלע זענען צוריק אריינגעלאפען אין סוכה, איז דער „הרוג" — דער אתרוג, געלעגען אויף דער ערד גאנץ, ווי די מאמע האט איהם געהאט, נאר איין קליינינקייט האט איהם געפעהלט — דער פיטום. די דייטשען האבען געשריען „האך", דער גביר, די ווייב און טעכטער — „בראוואָ ביס".

דעם מארק פאר'ן געלונגענעם שאס האט לייטענאנט ד"ר אפנהיים, אנשטאט נעמען, אליין גע-געבען „פאר די ארמע לייטע דער שטאדט" און איז באלד געלאפען אין קאמענדאנטור קלינגען אין ביאליסטאק, מ'זאל מיט אנ'עקסטרע-אויטא ברענ-גע זגאנצע 3 אתרוגים און דערהויפט, „דאס די פיטומס אין ארדנונג זיין מוסע!"...

שטעטל האט מעהר נישט געדארפט. דערהערט אינמיטען צימעס-עסען א שאס, זענען יודען מיט ווייב און קינד ארויס פון די סוכות: — וואס איז דא מיטאמאל געשעהען?!

איז אבער די גאס ווי אויסגעשטארבען, מ'-זעהט קיין לעבעדיגען נפש נישט און נישטא, ווער ס'זאל דעם שרעקליכען סוד פון דער נאכט פונאנ-דערוויקלען. מאכט זיך אזוי, אז אונזער דאקטאר אפנהיים געהט גראד ארויס פון קאמענדאנטור און, ווי ער לויפט אנזאגען דעם גביר, אז שוין, די 3 אתרוגים זענען אין וועג, קומט איהם ענטקעגען א פייוולין: — הער לויטנאנט, זאגען זי ביטע, וואס לאס? מאן שיסט דאך אין דען שטראסען!

נו יא, ענטפערט דער דייטש קורץ און שארף, וויסען זי גארניכט. דאס קאזאקען איינע סוקא איבערפאל האבען? שנעל נאך הויזע!

און דאס איז געווען גענוג.

שטעטל האט יענע ערשטע סוכת-נאכט גע-האט די אמתע ליל-שמורים און ערשט צומארגענס איז קלאר געווארען דער „יעקישער" שפאס.

אבער דאס איז שוין איינמאל א שפאס די „ידיעה" מיט די קאזאקען האט שפעטער אנגעשפארט אין שטאב פון דער דייטשער מזרח-ארמעע און שטעטל האט דערצעהלט, אז א ספעציעלער שליח איז אפילו אראפגעקומען נאכקאנטראלירען, צי איז באמת נישט אמאל דורכגעבראכען דער פראנט...

א. שעל.

קלאנג-קינא-טעאטער

APOLLO

היינט און פאלג. טעג!

כל=נדרי

א. ש. זינגט דער פענאמענאלער אקטיאר און זינגער

Al JOLSON

אין דער מיטרייסענדער דראמע פון א מענש פון'ם המון, וועלכער האט צוליב רוהם איבערגעריסען מיט דער טראדיציע און פערלאזט דאס יודישע געטא א. ג.

„דער דזשאדז-זינגער"

אנהייב אין גענו. טעג 4 א זייגער נאכמ. שבת און זונטאג 12 א זייגער בייטאג.

יודישער פאכטער איז מאנס זיינע 3 טעכטער

ווילנע. נעכטען איז געבראכט געווארען קיין ווילנע און איז איינגעזעצט געווארען אין לוקישקער טורמע דער יודישער פאכטער פנחס זיידניקאוו פון ארום מוענציאן וועלכער געפינט זיך אונטער א שווערער בעשולדיגונג.

זיידניקאוו איז פון יאהרען לאנג א פאכטער אין גוט פון פריץ א. זערניקאווסקי.

מיט עטליכע טעג צוריק איז זערניקאווסקי געקומען אין פאליציי און דערקלערט, אז צו איהם איז געקומען דעם פאכטערס 16-יעהריגע טאכטער סאניע און מיט טרעהרען אין די אויגען געבעטען איהם ער זאל ווירקען אויף איהר פאטער ער זאל איהר לאזען צורוה, און נישט צווינגען איהר צו א צוזאמענלעבען מיט איהם. זערניקאווסקי האט זיך מיט דער געשיכטע פעראינטערעסירט און די 16-יאהריגע סאניע האט איהם דערקלערט, אז איהר פאטער צווינגט זיינע אלע דריי טעכטער צו א צו-זאמענלעבען מיט איהם.

זערניקאווסקי האט איבערגעגעבען די גאנצע געשיכטע דער פאליציי, וועלכע האט פערפיהרט א שטרענגע אויספארשונג, בעת וועלכער ז—ס 3 טעכטער האבען דערקלערט, אז זייער פאטער איז בעגאנגען לגבי זיי א רייה געוואלד-טאטען.

אין רעזולטאט פון דער אויספארשונג איז ז. אר-רעסטירט געווארען און נעכטען איז ער געבראכט גע-ווארען קיין ווילנע, וואו מע זהאט איהם איינגעזעצט אין לוקישקער טורמע.

Prywatne POGOTOWIE LEKARSKIE

ZIELONA 6.

Telefon 12-333

tel. 12-333

tel. 12-333

ערטיילט דרינגענדע ערצטליכע הילף אין אלע פלוצימדיגע פארפאלען צו יעדער צייט בייטאג און ביינאכט ווי אויך אין אלע אקושעריע און גינעקאלאגישע הילף.

די בריק איבער'ן מייד הון

צוליבן אויפרייס פון דער בריק זאלען די יאפאנער האבען אנגעהויבען דעם קריג.

קרבנות פון שפיאנאזש

סענסאציאנעל קרימינעלישער ראמאן

(43

— לעדי ראלסאן האט געהאט אנ'אייגענעם שליסעל? — האט מאריס אויסגערופען — זי האט מיט איהר שליסעל געעפענט די טיר דעם לעצטען מאל, ווען זי איז געקומען?

— איך ווייס נישט... פארוואס פרעגט איהר?

— ווייל אין אזא פאל האט דאס שליסעל געזאלט בלייבען אין איהר האנד-בייטעל, אבער מ'-האט איהם דארט נישט געפונען.

— אמת, דאס איז מאדנע, — האט זיך עטוואס באכדענקענדיג אפגערופען מאדאלענא — איך וועל מארגען א פרעג טון ביי דזשוליא'ן... איהר מיינט, אז דאס האט עפעס א בעדייטונג?

— איטליכע קליינינקייט קאן זיין זעהר וויכטיג ביי די געשאפענע בעדינגונגען.

— איך פערשטעה איך נישט גוט, — האט דאס מיידעל געענטפערט.

— פערשטעהט איהר מיך, — האט מאריס פאר-מעליך דערקלערט, בעטראכטענדיג יעדעס ווארט — מאקס קארלין איז אומשולדיג. אלע וועלכע קענען איהם, מחוץ דעם סער ראבערט ראלסאן, זענען איי-בערצייגט אין דעם, הגם אלע אנגעזאמעלטע סמנים זענען כלומרשט א בעוויז געגען איהם...

— איך האב איהם געזעהען אין געריכט, און איך בין אויך זיכער, אז ער איז אומשולדיג! — האט דאס מיידעל ארויסגעשעפטשעט.

— איך ווייס עס... דער ה' פראפעסאר האט עס מיר געזאגט... מען מוז אבער דעם אמת אויפדעקען, אהן מוז ביז'ן פראצעס אויסגעפינען דעם ריכטיגען מערדער, אז דערצו האבען מיר צייט בלויז עטלי-כע וואכען... אויף דער פאליציי איז א קנאפע האפענונג, ווייל זי האלט איהר ארבייט אין דעם פאל — פאר אפגעטון.

— און איהר... איהר האט עפעס אנ'אידעע?

— יא... הגם איך ווייס אליין נישט, וואוהין זי וועט מיך פערפיהרען... איך מיין, אז ווען מיר וואלטען זיך צוגעקריגען צו די רוסישע פערשווע-רער, וואלטען מיר ענטדעקט עפעס א שטאר... עס איז זעהר מעגליך, אז אין זייערע רייהען איז גע-ווען א פעררעטער, אדער פראסט-פשוט א מענש, וועלכער האט געהאט א פערזענליכען האס אין בעצוג צו דער לעדי ראלסאן...

— אדער א מענש, וואס האט געוואלט בעפרייען באריס'ן פון איהר — האט מאדאלענא קאלט איבער-געשלאגען — איך מיט'ן אנקעל וואלטען מיר זעהר געוואלט, אז אייערע סברות זאלען זיך בערעכ-טיגען... מיך וואונדערט אגב, מיסטער סטאר, וואס איהר האט נאך לעת עתה מיך גופא נישט חושד געווען אין בעגיין דעם מאורד...

זי האט ארויסרופעריש א קוק געטון דעם זשורנאליסט גלייך אין די אויגען.

— מאדאלענא! — האט דער אלטער אויסגע-רופען מיט רוגזה, אבער די יונגעלייט האבען איצט אויף איהם נישט געלייגט קיין אכט.

— יא, איך האב אייך חושד געווען, ביז איך האב זיך מיט אייך בעקענט — האט סטאר אויפ-ריכטיג דערקלערט — אבער איצט זענען מיינע חשדים פערשוואונדען... ווען ס'וואלט אנדערש גע-ווען, וואלט איך דאך אייך נישט געבעטען, אז איהר זאלט מיר העלפען!

— אויסגעצייכענט! איך האב ליב אפענע רייד, מיסטער סטאר, און איך וועל דעריבער זיין אויפריכטיג מיט אייך... איך האב נישט דער'הרג'עט די לעדי ראלסאן, הגם אין די געדאנקען האב איך אפט געוואלט, אז זי זאל שטארבען... איך וועל אייך זאגען מעהר אפילו: ווען איך וואלט געקאנט דעם מערדער, וואלט איך געטון אלץ, כדי צו שיצען איהם פאר'ן געריכט...

— אבער איהר טארט דאך נישט דערלאזען, אז אנשטאט איהם זאל ליידען אנ'אומשולדיגער מענש! — האט געענטפערט דער זשורנאליסט — אויב איהר ווייסט עפעס, אויב איהר זענט עמיצען חושד, בעט איך אייך...

— איך ווייס גארנישט, און איך בין קיינעם נישט חושד... ביז הייבט האב איך אינגאנצען נישט געטראכט וועגען דעם, אבער איהר זענט גערעכט: מען טאר נישט דערלאזען, אז עס זאל פער'משפ'עט ווערען אנ'אבסאלוט אומשולדיגער... איך און דער אנקעל מיינער, מיר בידע וועלען טון אלץ, כדי צו העלפען אייך...

— אבער וואס קאנען מיר טון? — האט קאר-טשיאלא אומרוהיג א פרעג געטון — איך הער אייך, און חידוש זיך... און מאדאלענאס רייד ברענ-גען מיך בכלל אריין אין א פערצווייפלונג!

דער אלטער איז געווען אזוי צורודערט, און אומגליקליך ״ז מאדאלענא איז אויפגעשפרונגען, צוגעפאלען צו איהם און איהר צארט ארומגענומען.

— גיב נישט קיין אכט אויף מיר, אנקעל: וואר-מען איך האב ליב, האב איך ליב, און וועמען איך האס, האס איך!! אזא בין איך שוין פון געבוירען אן, און אזעלכע זאכען קאן מע זשוין נישט ענדערען... נישט אמת, מיסטער סטאר?

— קענט איהר נישט די אדרעסען פון די רו-סען, וואס זענען געווען ביים הער מעליקאוו? — האט מאריס א פרעג געטון.

— איך זאג דאך אייך, איך ווייס נישט... מעהר-סטענטייל זענען עס געווען אומגליקליכע, הונגע-ריגע מענשען און באריס מעליקאוו האט זיי אפט געגעבען אפצועסען א מיטאג ווען איך, מיט'ן אנ-קעל זענען נישט געווען אינדערהיים.

— צו וואס דערציילסטו עס אלץ! — האט איהר דער אלטער געמאכט א פאראווארף — איך בין די-כער, אז די דאזיגע ארימע מענשען האבען נישט קיין שום בייזע כוונות!... קיינער פון זיי וואלט נישט געהאט די דרייסטקייט צו אויפהויבען א האנד אויף דער לעדי ראלסאן!.

— ריכטיג... אבער מיסטער סטאר איז גערעכט ווען ער זאגט, אז צווישען זיי האט געקאנט זיין א פעררעטער... איך זאג אייך צו, מיסטער סטאר יז דערוויסען זיך אלץ, וואס ס'וועט נאר מעגליך זיין!.. איך רעכען אז באריס וועט פון מיר גארנישט אויס-בעהאלטען!

— איך וועל אייך דערפאר זעהר און זעהר דאנקבאר זיין! — האט מאריס אויסגערופען.

— אבער... לאמיר מעהר נישט טראכטען דערווייל וועגען די אלע טרויעריגע זאכען... איהר ווילט נאך קאווע?... ניין?.. אויב אזוי, טא וועט איהר אזוי גוט זיין נעהמען דאס טעצעל און איבערשטעלען אויף דעם אנדערען טישעל?... איך וועל דער-ווייל דערלאנגען ווייו...

(פארטזעצונג קומט).

ניי׳ער פאלקסבלאט

דאס לאדזער לעבען

ניי׳ער פאלקסבלאט

מיטוואך 30 סעפטעמבער

יט תשרי תרצ״ב

זון-אויפגאנג 5.27
זון-אונטערגאנג 5.30

רעגיסטראציע פון יאהרגאנג 1913

עס האט זיך אנגעהויבען די מיליטער-רעגיסטראציע פון מענער, וואס זענען געבוירען געוואָרען אין יאָהר 1913

די רעגיסטראציע פיהרט אדורך די מיליטער ביורא פון מאגיסטראט אויף זאוואדזקא 11, טעגליך פון 8 ביז 3 א זייגער.

עס דארפען זיך שטעלען:

היינט, מיטוואך, ד. 30 סעפטעמבער

די וואס וואוינען אויפ׳ן שטח פון 6-טען קאמיסאריאט

אלע אותיות.

די וואס וואוינען אויפ׳ן שטח פון 14 קאמיסאריאט מיט די אותיות:

Sz T U W Z Ż

דער יוד. פ.ע.ג. קלוב צו אלע:
לייען יודישע ביכער פון דיין
אייגענער ביבליאטעק!

ערב בייע רעדוקציעס איז פאבריקען

(ב) ווי מען גיט איבער גרייט מען זיך אין מעהרערע לאדזער פאבריקען אדורכצופיהרען א רייה רעדוקציעס פון ארבייטער.

אין אייניגע קלענערע אונטערנעהמונגען האבען שוין די ארבייטער בעקומען קינדיגונגען.

מען וועט נישט רעדוצירען
די פארמאצעווטען אין דער קראנקען-קאסע

(א) אין צוזאמענהאנג מיט דער פראיעקטירטער רעדוקציע פון די פארמאצעווטען פון דער קראנקען-קאסע האט נעכטען א דעלעגאציע פון פארמאצעווטען-פעראיין אינטערווענירט ביים ארבייטס-אינספעקטאר און עס איז געקומען צו א הסכם, אז די פארמאצעווטען, וועלכע האבען געזאלט רעדוצירט ווערען, זאלען נאר ארבייטען צו האלבע וואכען. אזוי ארום וועלען נישט פארקומען קיין רעדוקציעס פון פארמאצעווטען-פערזאנאל.

אלגעמיינע פערזאמלונג פון דער יודישער סעקציע
ביים זשורנאליסטען סינדיקאט

פרייטאג דעם 2 אקטאבער האלב 11 א זייגער אינדערפריה צום ערשטען טערמין און 11 א זייגער צום צווייטען טערמין וועט אין לאקאל פון סוחרים-פעראיין, פיעטריקאווער 10, פארקומען די אלגעמיינע פערזאמלונג פון דער יודישער סעקציע פון זשורנאליסטען-סינדיקאט. אויפ׳ן סדר-היום געפינען זיך פאלגענדע פונקטען: בעריכט פון דער פערוואלטונג און וואהלען פון א נייער פערוואלטונג.

פון האנדעלס-געריכט
רעווי-טעאטער „דאברי וויעטשור״ אונטער א אופאדלאשטש

נעכטען האט דאס האנדעלס-געריכט פערעפענטליכט אנ׳אופאדלאשטש אויפ׳ן פוילישען רעווי-טעאטער „דאברי וויעטשור״ (קאפערניקא 16).

דעם 12 מאי ד. י. איז דער טעאטער, צוליב די שלעכטע געשעפטען, געווארען ליקווידירט. אלס ליקווידאטאר איז דאן בעשטימט געווארען וואצלאוו גאנדזינסקי. אלע בעמיהונגען די דאזיגע פלאציבקע צו דערהאלטען, האבען זיך נישט איינגעגעבען.

דער בילאנס שליסט זיך מיט א סומע פון 62.246.14 זל. שאדענס 14.819.12 זל. אלס געריכס-קאמיסיע איז נאמינירט געווארען דער האנדעלס-ריכטער מאלאכאווסקי. קוראטאר – אדוו. יאקובאוויטש.

* * *

אויף דער זעלבער זיצונג איז אויך ערקלערט געווארען אנ׳אופאדלאשטש דער פירמע „זאלקינד און קאגאן״ (פיעטריק. 57).

די געפאלענע סוחרים זענען געשטעלט געווארען אונטער פאליצייאישער אויפזיכט, מיט דער פליכט זיך צו מעלדען איין מאל אין דער וואך.

* * *

דער האלץ-סוחר יצחק ראבינאוויטש (בושעווינער 81) וואס איז געשטעלט געווארען אתמול אנ׳אופאדלאשטש אין מערץ ד. י. האט פארגעלעגט צו רעגולירען אויף 10 פראצ.

איצט האט דער סינדיק און דער ריכטער קאמיסאר מסכים געווען צום פארשלאג, און דאס געריכט האט איהם צוריקגעשטעלט די סוחרישע עהרע.

יודישע ביכער ווערען געדרוקט,
כדי געקויפט און געלעזען צו ווערען!

ס׳„היילעגע שניידערל״ פעלשט וועקסלען
און בעשווינדעלט לאדזער סוחרים
ער וועט דערפאר זיצען 2 און א האלב יאהר אין „יושב בסתר״

(2) אויף וואולטשאנסקא 147, האט געוואוינט דער שניידער יאקוב ראט, צו וועלכען די סוחרים האבען געהאט א גרויס פערטרויען.

אין נאוועמבער 1929, האט ראט ערקלערט זיינע שכנים און די קרובים, אז ער מוז צוליב שלעכטע געשעפטען אוועק אין דער וועלט אריין. דעם 5. דעצעמבער 1929 איז טאקע ראט מיט זיין בני-בית נעלם געווארען פון לאדז. ער איז אוועק קיין דאנציג און שפעטער קיין דייטשלאנד.

נאכ׳ן אוועקפאהרען, האט זיך ארויסגעשטעלט אז דאס פיפיגע שניידער׳ל האט זיך „געוועהפען צום קאפ״. א גאנצע רייה סוחרים ביי ישראל זאנדבערג, גוסטאוו רעסטעל, גארעליק און ביי דוד לעוווקאוויטש האט ער געקויפט סחורה און געגעבען פאלשע וועקסלען.

די דייטשע רעגירונג, בעקענענדיג זיך מיט ראט׳ס מעשים טובים, האט איהם איבערגעגעבען דער פוילישער מאכט, און נעכטען איז ער צוזאמען מיט זיין פרוי מארטא ראט, וועלכע ווערט בעשולדיגט אין מיטהעלפען איהר מאן אין דער „פרנסה״, געשטאנען פאר׳ן געריכט.

דאס געריכט האט פערמשפט יאקוב ראט׳ן פאר פעלשען וועקסלען אויף 1 יאהר, און פאר דער אפערע אויף אנדערהאלבען יאהר תפיסה. ראט׳ס פרוי האט דאס געריכט בעפרייט.

געשאפען אנ׳אלגעמיינעם סעקרעטאריאט פאר אלע צעכען
אלגעמיינע פערזאמלונג פון צענטראלען האנדווערקער-פערבאנד

עהערנעכטען איז פארגעקומען די אלגעמיינע פערזאמלונג פון צענטראלען האנדווערקער-פערבאנד צו דער פערזאמלונג, וועלכע איז פארגעקומען אונטער׳ן פארזיץ פון ה׳ כאלמסקי איז געקומען א גרויסע צאהל מיטגלידער. דער אינטערעס איז געווען צו דער דאזיגער פערזאמלונג א זעהר גרויסער, ווייל שוין א לענגערע צייט האט זיך געפיהלט די נויטיגקייט פון רעארגאניזירען און אויפלעבען די טעטיגקייט פון צענטראלען האנדווערקער-פערבאנד.

דעם בעריכט אין נאמען פון דער אפטרעטענדער פערוואלטונג האט אפגעגעבען ה׳ אינזש. זשעלינסקי, ער האט אנגעוויזען אויף דער שווערער קריזיס-צייט אין וועלכער די פערוואלטונג איז אויסגעקומען צו ארבייטען אויף דער אפאטיע פון די מיטגלידער, אויף דער איבערענדערונג פון האנדווערקער-פעראיינען אויף צעכען און אויף די מאטעריעלע שוועריגקייטען פון פערבאנד. דאך איז די פערוואלטונג געשטאנען אויף דער וואך פון די אינטערעסען פון די האנדווערקער, אין די טויזענדער דערגרייכט די צאהל פון אינטערווענצען פאר האנדווערקער אין די פינאנץ-אמטען, מאגיסטראט, קהלה א. א. וו.

די מאטעריעלע שוועריגקייטען האבען נישט דערלאזט נאך מעהר צו פערברייטערען די טעטיגקייט פון דער פערוואלטונג.

אינזש. זשעלינסקי גיט אויך אפ דעם קאסע-בעריכט.

נאך די בעריכטען הויבט זיך אן א דיסקוסיע, אין וועלכער ס׳נעהמען אנטייל צווישען אנדערע: פרנס האפמאן, דיר. ארדינאנס, מאשענבערג, בוים, שווארצבערג, א טייל רעדנער האלטען, אז די פערוואלטונג האט זעהר ווייניג געטון, אין פערבאנד איז קיינער נישט ארויפגעקומען, ווייל ס׳איז נישט געווען צו וואס, זיי זאגען זיך ארויס געגען דעם וואס די פערוואלטונג האט פערדונגען דעם לאקאל אויף א קלוב. דאס וועט לויט זייער מיינונג שטערען די פראפעסיאנעלע ארבייט פון פערבאנד.

די אפאנענטען ענטפערט אדוו. שטרויך, וועלכער ווייזט אן, אז די פערוואלטונג האט געטון אלץ וואס איז מעגליך ביי דער אפאטישער בעציהונג.

צום סוף פון דער דיסקוסיע ווערט דער קאסע-בעריכט בעשטעטיגט און ס׳ווערט אויסגעדריקט צוטרוי דער פערוואלטונג. ס׳ווערט אויך אקצעפטירט דער בעשלוס פון דער פערוואלטונג צו גרינדען א קלוב ביים פערבאנד.

ה׳ פרוינד רעפערירט דאן די פראגע פון רעארגאניזירען דעם פערבאנד אויף אזעלכע יסודות אזא אלע צעכען זאלען זיין פעראייניגט אין איין סעקרעטאריאט און זאל אנגעפיהרט ווערען דורך דער פערוואלטונג און ראט פון פערבאנד. די איינצעלנע צעכען זאלען זיך פערנעהמען נאר מיט זייערע פאך-פראגען, דאגעגען די אלגעמיינע האנדווערקער-פראגען זאלען אנגעפיהרט ווערען דורך דער צענטראלע, נאך א קורצער דיסקוסיע ווערט אנגענומען דער פראיעקט פון דער קאמיסיע, וועלכע האט געארבייט איבער דער רעארגאניזאציע פון פערבאנד.

ה׳ העדלוס רעפערירט די פראגע פון ענדערען עטליכע פונקטען פון סטאטוט וואס ווערט אנגענומען.

צום סוף ווערט בעשטעטיגט דער בעשלוס נישט אנטיילצונעהמען אין דעם האנדוו.-קאנגרעס און אויפצופאדערען די נייע פערוואלטונג אונטערצונעהמען אנ׳אקציע, כדי מעגליך צו מאכען פאר האנדווערקער און קליינהענדלער אויסצוקויפען סעזאן-פאטענטען. די וואהלען האבען געגעבען פאלגענדע רעזולטאטען:

פערוואלטונג: יאפל אלעקסאנדער, לאזניק, זשעלינסקי י. איבושיניער, שטרויך ז. אדוואקאט, האפמאן ר., הערשקאוויטש מ., וויעטשביק ש. זילבערבערג א., לעווקאוויטש ח., ליבערמאן. לובלינסקי י., וויינריב ב., מאשענבערג ז., פרוינד ב., פזשיגורסקי מ., פרינץ מ., פראגא י., סענדאמירסקי, קנאבעל מ., גרונדמאן, שווארצאווסקי ש., שווארצבערג י.

פרעזידיום פון ראט: ראטמאן מ. פיין, אדערבערג ש., באריסמאן מ., וויינגארטען ז., כאלמסקי ל., קראקויער, ראבינאוויטש א., פיאלקא.

מיטגלידער פון ראט: אלעקסאנדראוויטש, באררובקא, געפנער, גראבאוויעצקי ר. גאלדבערג א. זילבערשטיין, זאקליקאווסקי ב., זילבערבערג א., טעננער מ., לאסקיער א. פרענקעל, קליגער, קאץ י. ד., ראפאפארט, ראטענבערג, רידער, ראהס י., שווארצבערג, ליפמאן, שורעק מ., קארענבלוט, קאמינסקי, קליגער.

רעוויזיאנס-קאמיסיע און פערטרעטער: ארדינאנס, שייניאק, נייפעלד ש., קויפמאן ק., ריזשיק מ.

שידס-געריכט: אדוו. אפט, בלומשטיין מ., קליינמאן י., וואלקאוויטש ד., וויסבראט, זילבערבערג, יאסקאוויטש, לעשטשינסקי, מידלארזש א., פאצאנאווסקי י., פיעטרושקא א., לינקאווסקי, קארטעק מ., שימאנאוויטש ל., שווארץ.

בעפריי ענדליך דאס יודישע בוך,
צו לאנג איז שוין זיין גלות
ביים פערלעגער!

יודיש טעאטער אין „פילהארמאניע״
דירעקציע: א. בעזמאן און ד. צעלמייסטער.

וויטערדיגע גאסטראלען פון דער בעליבטער סובּרעטע
אווענד-פרייזען פון 80 גר.
רעגינא צוקער
נאכמ.-פרייזען פון 50 גר. ביז 2

מיט די ווארשאווער די סטאר-ארטיסטען לאלא יאקובאוויטש, ק. צימבאליסט, א. קוריץ, ל. געטליכערמאן, א. אייזענבערג, וו. אמזעל.

פרייטאג, דעם 2/X, שבת, דעם 3/X, זונטאג, דעם 4/X, מאנטאג, דעם 5/X, פינקטליך 9.15 אווענד שטורמישער ערפאלג! גרעסטער שלאגער! גרויסע סענסאציע!

פון כתרילאווקע ביז ניו-יארק

דער גרעסטער וועלט-שלאגער אין 3 אקטען מיט 20 נומערן געזאנג און טענץ מיט דער פלאם-פייערדיגער סובּרעטין רעגינא צוקער אין דער הויפט ראל

מיט אנטייל פרויען: אמזעל גאלדע, בעזמאן סאניא, האניגבאום לאה. טופמאן מרים, לאלא יאקובאוויטש. מענער: אייזענבערג אהרן, אמזעל וואלף, בלומשטיין שמשון, געטליכערמאן לעאן, קלמן גוטמאן, צימבאליסט קארל, קוריץ אברהם.

שבת, דעם 3/X און זונטאג, דעם 4/X, 4 נאכמיטאג נייעס! ווידער נייעס!
„דאס פערלוירענע גליק״ (בראדיאגא)
אין 3 אקטען מיט געזאנג פון י. מ א ר ק א וו י ט ש.
אין דער פיעסע טרעט אויף צום 1. מאל דאס 8-יעהריגע וואונדערקינד לאלא אמזעל.

רעזשי: ק. צימבאליסט. טעכנ. לייטער: ק. גוטמאן. סופלער: מ. אייזענבערג.
דיריגענט: ש. בלומשטיין. בילעטען צו בעקומען אין פילהארמאניע-קאסע.

מארגען וועט בעשטימט ווערען
דער גורל פון פרענקעלס פראצעס

(א) מארגען דעם 1 אקטאבער לויפט אפ דער טערמין ווען עס דארף בעשטימט ווערען צי יוזעף פרענקעל, וועלכער ווערט בעשולדיגט אין אונטערציגדען זיין פאבריק, זאל געשטעלט ווערען פאר א שנעל-געריכט, צי פאר א געוועהנליכען געריכט.

פרענקעלס אדוואקאט בילייק ווייזט אן, אז די פעראָרדנונג וועגען שטאנד-געריכטען אין אריין אין קראפט, אין לאדז דעם 11 סעפטעמבער און די שרפה איז פארגעקומען דעם 10 סעפטעמבער אין אווענד, דעריבער דארף אין דעם פאל נישט זיין חל דאס שטאנד-געריכט.

אמאטארען אויף מילכיגס
און „ספעציאליסטען״ אויף שטעקענס

(2) דעם 4 נאוועמבער 1930 ווען פראנטשישעק דולטשינסקי און זיין ווייב וולאדיסלאווא זענען געשטאנען אויפ׳ן באלוטער מארק מיט מילכווארג און אייער, זענען אויף זיי אנגעפאלען א גאנצע מחנה גאסען-יונגען מיט שטעקענס. ווען די צעשלאגענע זענען אנטלאפען, האבען די אנפאלער אראפגעכאפט פון וואגען מילכווארג און אייער פאר 500 זל.

אויף די געשרייען פון די בעפאלענע זענען אנגעלאפען צוויי פאליציאנטען, וועלכע האבען עטליכע פון די אנפאלער געכאפט. די אנפאלער האבען זיך דאן געווארפען אויף די פאליציאנטען און ביי איין פאליציאנט האבען זיי ארפגעריסען דעם פאסעק און די שווערד.

נעכטען זענען פאר׳ן געריכט געשטאנען: יוזעף וואיטשאק, ארטור בערנסט, קאזשימיעזש יאנקע, יוזעף מאדעי, לודוויק מגרא און פעליקס שאבעל.

ראס געריכט האט זיי פערמשפט צו 4 און 2 יאהר תפיסה.

אונטערשטיצונגען פאר ארבייטסלאזע

(מ) דער אונטערשטיצונגס-אמט פאַר אַר-בייטסלאָזע ביים לאָדזער מאַגיסטראַט איז מודיע, אַז פון דאָנערשטאָג ד. 1 אָקטאָבער הויבט מען אָן אָנצונעמען איינמעלדונגען פון אַרבייטסלאָזע, פיזישע אַרבייטער אויף דער דרינגענדער מלוכה'-שער אונטערשטיצונג אויפ'ן חודש סעפטעמבער.

די כללים פאַר די, וואָס מעלדען זיך איין זענען דיזעלבע, וואָס זענען געווען לעת עתה.

איינמעלדען זיך דאַרף מען, לויט פאָלגענ-דען סדר:

דאָנערשטאָג, דעם 1 אָקטאָבער די אותיות:

A B C D E F

פרייטאָג, דעם 2 אָקטאָבער:

G H I J

שבת, דעם 3 אָקטאָבער:

K L Ł

מאָנטאָג, דעם 5 אָקטאָבער:

M N O

דינסטאָג, דעם 6 אָקטאָבער:

P R S

מיטוואָך, דעם 7 אָקטאָבער:

T U W Z Ź

די אַרבייטסלאָזע דאַרפען צושטעלען:

1) אַ פערזענליכען דאָקומענט, אַ פאַס, אָדער אַנ'אַנדער פאַפיר, וואָס בעשטעטיגט די פערזאָן. 2) אַ לעגיטימאַציע פון פופּ מיט קאָנטראָל-שטעמפּ-לען; 3) א פערזיכערונגס-ביכעל פונ'ם אַרבייטס-לאָזען, ווי אויך עווענטועל, פון די משפחה-מיט-גלידער, וועלכע וואוינען מיט איהם צוזאַמען און פיהרען איין ווירטשאַפט.

די לאדזער וואיעוואודזטווע זארגט וועגען קויהלען אויף ווינטער

(2) ווי מיר דערוויסען זיך, האָט די וואָיע-וואָדזטווע אינטערגענומען אַנ'אַקציע צו בעזאָרגען לאָדז מיט קויהלען אויף ווינטער. ס'וועט אָפּגע-האַלטען ווערען א רייהע קאָנפערענצען מיט די קויהלען-הורטאָווניעס.

„קאנקורענטען" פון מלוכה-מאנאפאל

ענטדעקט אַ בראנפען-ברענעריי הינטער קאליש

(2) אין דאָרף זביערסק הינטער קאליש, איז ביים פויער קאַרוואַצקי ענטדעקט געוואָרען אַ גוט איינגעאָרדענטע בראָנפען-ברענעריי. ער האָט אויך געהאַט א שותף, זיין שכן בענקע. ביי דער רעוויזיע איז געפונען געוואָרען א שפּאַר ביסעל פערטיגער שפּירט, וואָס איז געווען פאַרגעברייט צום עקספּאָרט. די „קאָנקורענטען" פון מלוכה-מאָנאָפּאָל זענען אַרעסטירט געוואָרען.

געשטארבען פון שרעק אין דער סטאדאלע

(2) אין דאָרף וויסקיטנאָ איז נעקומען צום פויער פּאָדימני אַ יונגערמאַן און געבעטען אַ נאַכט-לעגער. פּאָדימני האָט דעם היימלאָזען אריינגע-פיהרט אין דער סטאָדאָלע. אינדערפריה האָט מען דעם היימלאָזען געפונען אַ טויטען אין דער סטאָדאָלע.

די מעדיצינישע אויספאָרשונג האָט פעסטגע-שטעלט, אז ער איז געשטאָרבען פון שרעק.

קאנפערענץ ביים ארבייטס-אינספעקטאר

וועגען דעם פרייז-קוראנט פאַר טעקסטיל-אַרבייטער

מאָנטאָג איז ביים אַרבייטס-אינספעקטאָר פאָרגעקומען אַ קאָנפערענץ פון די אַרבייטער, וואָס אַרבייטען אין פאַבריקען וואָס זייערע בעלי-בתים זענען נישט אָרגאַניזירט און קיין שום אָרגאַני-זאַציע, מיט די פאָרשטעהער פון די אַרבייטס-געבער.

צו דער קאָנפערענץ זענען געקומען די פאָרשטעהער פון אַלע 3 פּראָפעסיאָנעלע אַרביי-טער-פעראיינען און 30 פאַבריקאַנטען. די אַרביי-טער-פאָרשטעהער האָבען פערלאַנגט, אַז די דער-מאָנטע פאַבריקאַנטען זאָלען צאָהלען די אַרבייטער לויט'ן פעסטגעשטעלטען פרייז קוראַנט, דער אַר-בייטס-אינספעקטאָר האָט אונטערשטיצט די דאָזיגע פאָדערונג, די פאָרשטעהער פון די אַרבייטער האָ-בען אויך ערקלערט, אַז זיי זענען גרייט אונטער-צושטיצען זייערע פאָדערונגען דורך אַ שטרייק.

די בעוונדערע פאַבריקאַנטען האָבען ער-קלעהרט, אַז זיי קענען איצט קיין ענטפער נישט געבען און זיי מוזען זיך פערשטענדיגען צווישען זיך.

די קאָנפערענץ איז אָפּגעלעגט געוואָרען.

אפקלאנגען פון די ארויסטרעטונ-גען פארן כאינער מאגיסטראט

(2) דעם 2 יולי ד. י. האָבען זיך פאַר דער גמינע אין כאָיני פערזאַמעלט מאַסען אַרבייטסלאָזע פאָדערענדיג ברויט און אַרבייט. צוליב דער דראָ-ענדער האַנדלונג פון די פערזאַמעלטע, איז אַרויס-גערופען געוואָרען רייטער-פאָליציי, וועלכע די מאַסע האָט בעוואָרפען מיט שטיינער. די פאָ-ליציי האָט דעם המון פונאַנדערגעטריבען און דער-ביי זענען אַרעסטירט געוואָרען די ברידער וואַצ-לאַוו און בראָניסלאַוו קיאַקאָוויאַק, הענריק בעדנאַ-רעק, עדוואַרד באָראָוויעצקי, וולאַדיסלאַוו דאָמבּ-ראָווסקי, מאַריאַן סקאָבעל, אַלפאָנס מילער, הילאַרי פּאַווליצקי, אַדאַם נאָוואַק און קאַזשימיעזש לאָזבע.

נעכטען זענען זיי געשטאַנען פאַר'ן געריכט. בעדנאַרעק איז פערמשפט געוואָרען צו 2 חדשים תפיסה, אַלע איבריגע צו 1 וואָך אַרעסט.

צוואנג-רעמאנט פון הייזער

אויב די באלעבאטים וועלען נישט בעצאהלען, וועט מען ביי זיי איינמאהנען פונ'ם דירה-געלד

(2) אין משך פון די זומער-חדשים האָט די פאָליציי-מאַכט, אין א רייה פאַלען, פעראָרדענט צו רעמאָנטירען די הייזער, וואָס האָבען זיך געפונען אין א פערנאַכלעסיגטען מצמד.

מחמת א בעדייטענדער פּראָצענט פון די הויז-בעזיצער האָט זיך נישט צוגעפּאַסט צו די ענטשפּרעכענדע פעראָרדנונגען, איז דעריבער, אויפ'ן פאָרשלאַג פון דער פאָליציי-מאַכט, אָדער דער וואוינונגס-אינספעקציע, אדורכגעפיהרט געוואָרען א צוואַנגס-רעמאָנט. די מלאכה-הוצאות וועלען אוועלכע פאַלען אויפגעמאָהנט ווערען פון די הויז-בעזיצער.

אויב געוויסע הויז-בעזיצער האָבען ספּעציעל אַרויסגעוויזען בייזען ווילען, און נישט בעצאָהלט די רעמאָנט-הוצאות, וועלען די ח'ובות איינגעמאָנט ווערען פון די דירה-געלד-הכנסות.

—=):O:(=—

לאדזער יודיש פאלקס-טעאטער, זגערזשער 17
דירעקציע: פ. ווינער.
היינט, מיטוואָך, דעם 30 טען, 9 אַ זייגער אָוועט
גרויסע איבעראַשענדע פארשטעלונג
אַלע פלעצער צו 1 זלאָטע ווער עס קויפט פריהער בעקומט אַ בעסערן פּלאַץ
די פּיעסע, וואָס איז געשפּילט געוואָרען מיט אַ גרויסען ערפאָלג
די פרייליכע שיינע אפערעטע
געצוואונגענע חתונה
אין 4 אַקטען מיט געזאַנג און טענץ פון הורוויץ.
ס'נעהמען אנטייל פּריעזען (לויט א ב.): גאָלדשטיין, לובאַרטאָווסקא, פּאָדערמאַן, ראָזענ-צווייג. מענער: באַלבירסקי, בלאט, הערשקאָוויטש, האַמבורגער, פּאָלאַנסקי, נייהויז.
כאָר און אָרקעסטער פיהרט אָן דער דיר. מ. קאַכאַנאָווסקי.

היינט קומט ח. נ. ביאליק קיין לאדז

היינט 4 אַ זייגער מיט 10 מינוט קומט מיט דער פאַבריקס-באַהן קיין לאָדז דער גרויסער העברע-אישער דיכטער ח. נ. ביאַליק.

אויפ'ן וואָקזאַל וועט דעם חשוב'ען גאַסט אָפּ-וואַרטען דער קבלת-פנים קאָמיטעט, פאָרשטעהער פון אַלע ציוניסטישע אָרגאַניזאַציעס און פעראיינען, פון געזעלשאַפטליכע פעראיינען, פּרעסע א. אַז. וו.

די פאָרשטעהער פון די אָרגאַניזאַציעס, וועלכע ווילען אַנטיילנעהמען אין דער אויפנאַהמע ביי דער באַהן דאַרפען זיך מעלדען האַלב 4 אַ זייגער ביי דער באַהן.

היינט פייערליכע אקאדעמיע לכבוד חיים נחמן ביאליק

היינט קומט קיין לאָדז דער לאַנג ערוואַרטעטער גאַסט פון לאָדזער נאַציאָנאַלען יודענטום, דער גרויסער יודישער דיכטער חיים נחמן ביאַליק.

ביאַליק איז היינט צו טאָג דער אַמבאַסאַדאָר פון יודיש-העבראַאישען וואָרט און וואו ער בעווייזט זיך וועקט ער מוט און דערהויבענקייט פאַר די רעזיג-נירטע יודישע ברייטע מאַסען.

דעריבער איז קיין וואונדער וואָס אויך דאָס יודישע לאָדז בענקט צו הערען און זעהען דעם אומ-פערגלייכליכען פאָלקס-טריבון. דער שטאָלץ פון דער העבראַאישער ליטעראַטור, דעם גרויסען חיים נחמן ביאַליק.

זיין היינטיגער רעפעראַט אין פילהאַרמאָניע-זאַל אויף ד.ט.: „דער קליינער און גרויסער ציו-ניזם", וועט זיכער פערוואַנדלט ווערען אין אַ בעגייסטערטע מאַניפעסטאַציע פון לאָדזער יודענטום וואָס שעצט און ליבט איהר גרויסען דיכטער ה' חיים נחמן ביאַליק.

אַ פאַבריק-שרפה

(ב) אין זיגעלבערגס פאַבריק, ליסטאָפּאַדאַ 122 האָט נעכטען אויסגעבראָכען אַ שרפה. די סייערלעשער האָבען דאָס פייע־ פערלאָשען אין משך פון איניגע שעה. דער שאָדען איז בעדיי-טענד.

אפטייקען

היינטיגע נאכט-דיזשורען

(2) קאָפּראָווסקי (נאָוואָמיעסקאָ 15), סטראָוו-קאָווסקאַ (בזשעזשינער 56), ראָזענבלום (שרודמיעס-קאַ 21), באַרטאָשעווסקי (פּיעטריקאָווער 95), קליפּעס (קאָנטנאַ 54), טשינסקי (ראַקאָטשינסקאַ 53).

פערענדיגט דעם צוזאמענפּאהר פון די קאמיסארען פון דער פאלקס-ציילונג

(2) נעכטען איז צוריקגעקומען פון וואַרשע און איבערגענומען זיין אַמט דער לייטער פון סטאַטיסטישען אַמט ביים מאַגיסטראַט, עדוואַרד ראָסעט.

ה' ראָסעט האָט אָנטייל גענומען אינ'ם צו-זאַמענפּאָהר פון די פאָלקס-ציילונגס קאָמיסאַרען וואָס האָט געדויערט אַ קנאַפּע וואָך צייט, און אויף וועלכען עס איז בעהאַנדעלט געוואָרען בפרוטיות די פראַגע פון דער אָרגאַניזירונג פון דער פאָלקס-ציילונג.

כידוע איז די אַרבייט פון אַ פאָלקס-ציילונגס-קאָמיסאַר אַנ'אידעאישע אַרבייט, און פאַר איהר וועט מען נישט בעקומען בעצאָהלט.

לאָדז זאָל צוטיילט ווערען אויף 2,500 אָבּ-וואָדען, און דערביי וועט יעדער אָבוואָד בעקומען 1 קאָמיסאַר.

אין איין אָבוואָד וועלען זיך דורכשניטליך געפינען 250 איינוואוינער.

ר. איזראעל

ליבע און טויט

סענסאציאנ. ראמאן פון לאדזער לעבען

(123

קאפיטעל 32

נירענבערג און סאניע

נירענבערגס צושטאַנד איז געווען אַ זעהר שווע-רער. די ערשטע צייטען פון זיין קראַנקהייט האָט מען געהאַלטען אַז ער איז אַ פערלוירענער און וועט נישט קענען געראַטעוועט ווערען. „שפּעטער האָט איהם אָבער אָנגעהויבען בעסער צו ווערען, ווי די דאָקטוירים האָבען אָבער בעהויפּטעט האָט מעהר נישט געקענט זיין קיין רייד וועגען פולשטענדיגען געזונד ווערען. דער מוח פאַראַליטש איז געווען ביי איהם אין אַזאַ סטאַדיום אַז ס'האָט געדראָהט מיט פולשטענדיגען משוגעת, און ווירקליך, נאָך 4 וואָ-כען פון אַ זעהר שווערער קראַנקהייט איז נירענ-בערג צו זיינע קלאָהרע געדאַנקען נישט מעהר צוריקגעקומען, ער האָט דיך מעהר אין גאַרנישט אָריענטירט און וועגען גאַרנישט געוואוסט, בכלל איז געווען זעהר שווער אַרויסצובעקומען פון נירענ-בערג'ן עפּעס אַ וואָרט, אָדער אַפילו אַ טאָן.

אַ מעלאַנכאָלישער, אַ שווייגענדיגער און טרויע-ריגער איז נירענבערג גאַנצע טעג און אַפילו נעכט געזעסען אויף זיין בעטעל און געקוקט אין דער לופט אַריין. נאָך אַ פערשטענדיגונג פון דער שפּיטאָל-פערוואַלטונג מיט דער פאָליציי-מאַכט איז בעשלאָ-סען געוואָרען נירענבערג'ן אָפּצושיקען אין משוגעים אַנשטאַלט.

— צי וועלען מיר איהם נאָך אַמאָל קענען משפּטען? — האָט קאַרצעלאָ געפרעגט דעם הויפּט-דאָקטאָר.

— ניין, קיינמאָל נישט, דער מענש איז אַ פער-לוירענער, וואָס אַנ'אמת, קען ער נאָך לעבען צעהנד-ליגער יאָהרען אין דעם דאָזיגען צושטאַנד, אין דער דאָזיגער פּיין און מאַטערניש, אָבער ער וועט שוין קיינמאָל נישט פעראַנטוואָרטליך זיין פאַר זיינע מעשים, ער וועט שוין אייביגע יאָהרען פערבלייבען אין די מויערן פון אונזער אַנשטאַלט.

— פערענדיגט האָט קאַרצעלאָ איינגעשריבען אין די אַקטען פון הענריק זילבערשטיין, וואָס האָט אויך געהייסען הענריק נירענבערג.

— — — — — — — — — — —

— אַזוי האָט געוואָלט דער גורל, האָט געזאָגט טשאַרל אַריינקומענדיג אין זיין האָטעל-צימער, וואו ס'האָט אויף איהם געוואַרט אידאַ.

— וואָס האָט דער גורל געוואָלט, האָט אידאַ איבערגעפרעגט.

— אַז דער אויסוואורף און זיין קרבן זאָלען פערענדיגען אויף דעמזעלבע אופן, שטעל דיר פאָר אידאַ, אַז די דאָקטוירים האָבען אויפגעגעבען יעדע האָפענונג געזונד צו מאַכען נירענבערג'ן, ווי זיי ער-קלעהרען. וועט ער בלייבען מיט זיין מוח-פאַראַ-ליזש אין זיין גאַנצען לעבען. ס'איז דעריבער בע-שלאָסען געוואָרען איהם אָפּצושיקען אין משוגעים-אַנשטאַלט.

— איך פערשטעה, האָט אידאַ געזאָגט, אין דעמזעלבען אַנשטאַלט וואו ס'געפינט זיך די אומ-גליקליכע סאָניע.

טרעהרען, וועלכע אידאַ האָט נישט געקענט איינהאַלטען האָבען זיך געקוילערט איבער איהרע באַקען, אידאַ האָט געפיהלט אַז זי האָט דאָך אַ מיטשולד, הגם נישט קיין דירעקטען, נישט קיין ווי-לענדיגען אין סאָניעס אומגליק.

— ליידער איז עס אַזוי, האָט טשאַרל געזאָגט, נירענבערג געפינט זיך אין דעם אנשטאַלט פאַר משוגעים אין דער שכנותדיגער אָפּטיילונג, וואו עס געפינט זיך סאָניע.

— און וואָס הערט זיך ביי סאָניען?

— איך האָב זי היינט בעזוכט. איך בין גע-ווען ביי איהר. גערעדט מיט איהר און זיך בעמיהט זי צו בעאיינפלוסען, אַז זי זאָל מיך דערקענען, אַז זי זאָל זיך דערמאָהנען וועגען איהר פערגאַנ-גענהייט, ס'האָט נישט געהאָלפען, זי האָט כסדר מיר געענטפערט מיט אָפּגעריסענע פראַזען און אַלץ וועגען איהרע איבערלעבענישען.

— און איז שוין טאַקע נישט פערהאַן קיין האָ-פענונג צו ראַטעווען סאָניען, פאַרוואָס קומען אַזעלכע פיינען דעם אומשולדיגען מיידעל.

— איך האָב, ליבע אידאַ, גערעדט וועגען דעם מיט דעם הויפּט-דאָקטאָר, ער גיט יאָ האָפענונגען ער זאָגט, אַז סאָניע דאַרף האָבען עפּעס אַ שטאַרקע איבערלעבעניש, עפּעס אַזאַ שטאַרקע וואָס זאָל בע-קעמפען איהר איצטיגען צושטאַנד. די איבערלעבע-ניש מוז זיין זעהר אַ שטאַרקע, און ווי דער דאָק-טאָר בעהויפּטעט קאָן דאָס זיין אַ טרויעריגע איבער-לעבעניש אָדער אַ פרעהליכע, דער דאָקטאָר זוכט טאַקע מיטלען ווי אַזוי אַרויסצורופען ביי איהר די דאָזיגע איבערלעבעניש, דערווייל קען ער קיין שום מיטלען נישט געפונען.

— און איך וואָלט יאָ געהאַט אַ מיטעל, האָט אידאַ געזאָגט מיט אַ טאָן, ווי ס'וואָלט איהר איינ-געפאַלען אַ געניאַלער געדאַנק.

— וואָס פאַראַ מיטעל, אידאַ, איך גלויב קוים דערין, האָט טשאַרל געזאָגט, ווען דער דאָקטאָר קען אַזאַ מיטעל נישט געפונען.

— איך וואָלט פאָרגעלעגט אַהער צו ברענגען סאָניעס קינד, און עס איהר בעווייזען, די דאָ-זיגע איבערלעבענישען וואָלט זיכער געווען אַזוי שטאַרק, אַז ס'וואָלט אפשר געקענט זי ראַטעווען.

טשאַרל האָט זיך פערטראַכט. אידאַס איינפאַל איז ווירקליך געווען אַ גענִיאַלער, דאָס וואָלט געווען אַ זעהר שטאַרקע איבערלעבעניש. וואָס וואָלט גע-קענט איבערוועגען סאָניעס קראַנקהייט.

— אָבער ווי אַזוי וואָלטען מיר געקענט אַהער ברענגען דאָ דאָס קינד!? צי וועט נירענבערגס פרוי אַוועקגעבען אַזוי גוטוויליג דאָס קינד. דאָס איז כמעט אַנ'אומעגליכע זאַך אַדורכצופיהרען.

— פונדעסטוועגען דאַרף מען פרובען, האָט אידאַ געזאָגט.

(פאָרטזעצונג קומט).

„הערצל, וויצמאן, זשאבאטינסקי"

אויף דער אויבנדערמאנטער טעמא, וועט דער בעוואוסטער פרעלעגענט און ארבייטער-טוער, ה' זרבבל, האלטען א פארטראג שבת, דעם 3-טען אקטאבער, 10 א זייגער פריה, אין זאל פילהאר-מאניע.

דער נאך-וואס פארגעקומענער ציוניסטישער קאנגרעס, האט אריינגעבראכט א נייע ווענדונג אין דער אלגעמיין-ציוניסטישער פאליטיק. וועט טאקע זיין זעהר אינטערעסאנט אויסצוהערען די מיינונג פון דעם פיהרער פון די פועלי-ציון בנוגע די אלע פראבלעמען.

פאלעסטינא-אקאדעמיע אין „פילהארמאניע"

די פאלעסטינא-אקאדעמיע, וואס איז פארגע-קומען נעכטען אין פילהארמאניע, האט צוגעצויגען א זעהר גרויסען עולם און דעם גרויסען פילהאר מאניע-זאל איז געווען פול בעפאקט.

דער פרעלעגענט ראטמאן לעוו פון ווארשא האט אין א זעהר געלונגענע רעדע אנאליזירט די ענטוויקלונג פון ארבייטער-ישוב אין פאלעסטינא פאר די לעצטע יאהרען, און די אויסזיכטען אין דער נאהנטסטער צוקונפט. די ארטיסטען קאמיען, נאטאן און ראקאוו האבען געלונגען רעציטירט שלום עליכם'ן פרץ'ן און נאדירן.

צום סוף האט דער ארקעסטער פון „שטערן" זעהר געלונגען אויסגעפירט אייניגע נומערן.

דאנערשטאג ערשטער פייער-ליכער קאנצערט

אין פילהארמאניע

דאנערשטאג אווענד קומט פאר אין פיל-הארמאניע-זאל דער ערשטער פייערליכער קאנצערט פון היי-יעהריגען סעזאן, אויף וועלכען עס טרעט ארויס דער וועלט בעריהמטער וויאלאנטשעליסט ארנאלד פעלדעסי.

די אויסלענדישע פרעסע ריהמט זעהר ענטו-זיאסטיש דעם דאזיגען קינסטלער אונטערשטרייכענדיג דאס פעלדעסי געהערט ביים היינטיגען טאג אלס איינער פון די גרעסטע וויאלאנטשעל-מייסטער פון דער היינטיגער צייט און ממש פער-כאפט דאס פובליקום מיט זיין הערליך שפילען, און אויך גלייכצייטיג א גרויסער מוזיקער.

יודיש קאמעראל=טעאטער

דירעקציע: דוד צעלמייסטער. אלעע 1-טער מאי 2.

גאסטראלן פון דעם וועלט באַרימטן ארטיסט דער שטאלץ פון דער יודישער בינע

א. סאמבערג

מיט'ן אנטייל פון דער בעריהמטער ארטיסטין **בערטא זאסלאווסקא**

היינט, מיטוואך, ד. 30-טען, 9 אוו. במעט א אומזיסטע פארשטעלונג

אלע פלעצער פון די ערשטע ביז די לעצטע רייה יעדער בילעט בור 1 זלאטע

ס'ווערט געשפילט צום לעצטן מאל דער גרויסער שלאגער פון די איירעס. ביהנעס

א פראקוראר א גנב

אין 3 אקטן פון פאול לינדע. יודיש: יצחק לאקס.

א. סאמבערג אין זיין גראנדיעזע קרעאציע אין א דאפעל ראל פראקוראר און גנב

אפאשעז און אפאשקעס, דעטעקטיוון — מוזיק און געזאנג

דאנערשטאג, — ספעציעלע פארשטעלונג דער סענסאציאנעלער שלאגער

דער פערשאלטענער

אין 3 אקטן פון ס. בימלאיא. סאמבערג אלס פערשאלם.

נאך דער פיעסע א. סאמבערג (אין גרים) אין זיינע שלאגערס:

„על קדוש השם" „די ארימע חתונה" „אפגעגעבן ברויט"

אין אלע פיעסן נעמען אנטייל קויט א.ב.: פרויען — אמזעל געניע, גירל זיסעלע, זאס-לאווסקא בערטא, לוריע פרידא. מענער — ד. אריעל, ח. בראקארוש, א. יאלפשטאט י. טופמאן, י. האניגבוים, וו. שיגארין, ד. שערמאן א. א.

רעזשי: א. סאמבערג, ביהנע-דירעקטאר: וו. שיגארין, סופלער: ש. לודנער.

בילעטן צו בעקומען אין קאסע פון טעאטער פון 11 פריה ביז 2 נאכמ. און פון 6 אווענד.

פרייטאג — גרויסע פרעמיערע **„דער פאלקס-מענש"** אין דער הויפטראלע א. סאמבערג.

די לאדזער און בזשעזשינער פארטיגע אנציגער פאר ענגלישע, פראנצויזישע און שפאנישע קאלאניעס

(א) לויט ווי ס'איז לעצטנס פעסטגעשטעלט געווארן, ארבייטען אויס די בזשעזשינער און לאדזער פראדוצענטן צו 1000 פערטיגע ארביי-טער-אנציגער א וואך, וועלכע ווערן דאס רוב עקספארטירט אין די ענגלישע, שפאנישע און פראנצויזישע קאלאניעס.

די דאזיגע אנציגער, וועלכע זענען אגב גאנץ פראקטישע, זענען קאנקורענצלאז, ווייל זיי קאסטען פון 10 ביז 20 זלאטעס א גארניטור.

—=:0:=—

שווער פערוואונדעט א יוד. ארבייטער אין שטאטישן שחט-הויז

אין שטאטישען שחט הויז אויף ראדוואנסקא גאס איז נעכטען ווידער געשעהן אן אומגליקס-פאל מיט אן ארבייטער.

די אויבערמאשין-ווינדע האט זיך אינמיטען גאנג אפגעריסען, און דער יודישער ארבייטער יאנקעל בארנשטיין איז שווער פערוואונדעט געווארן.

ס'איז כדאי צו בעמערקען, אז אינ'ם שחט-הויז מאכען זיך אפט אזעלכע אומגליקען מיט מענשען, און די לייטונג געפינט נישט פאר נויטיג אזעלכע פאלען פאראויסצוזעהן, איך זיי געהעריג צו פערהיטען!

—=:0:=—

„ווילנער בעל-הבית'ל" אין שטאטישעו טעאטער

נעכטען איז אין שטאטישען טעאטער פארגע-קומען די פרעמיערע פון מארק ארנשטיינס „ווילנער בעל בית'ל". די אויסגעצייכענטע פיעסע איז רעזשיסירט געווארען דורכ'ן מחבר אליין.

די פרעמיערע איז אראפ מיט'ן גרעסטען מאר-ראלישען ערפאלג, די ארטיסטען און מחבר זענען שטארק אפלאדירט געווארען.

היינט ווערט די פרעמיערע ווידערהאלט.

לעצטע גאסטראלעו פוז א. סאמבערג איז קאמעראל=טעאטר

ס'ווערט געשפילט: „א פראקוראר — א גנב"

היינט ווערט געגעבען צום לעצטען מאל מיט דעם גרויסען קינסטלער, א. סאמבערג, די סענסאציאנעלע פיעסע, וועלכע האלט דעם עולם אין שפאנונג פון אנהויב ביז'ן סוף: „א פראקוראר א גנב", וואו סאמבערג צייכענט זיך אויס אין א דאפעל-ראל.

עס נעהמט אויך אנטייל די פיינע דראמא-טישע ארטיסטין בערטא זאסלאווסקא.

ראדיא-פראגראם

מיטוואך, 30 סעפטעמבער

11,58 צייט-סיגנאל, 12,10 מוזיק, 4.00 פראגראם פאר קינדער, 4.30 מוזיק, 4,45 קאמו-ניקאט פאר פישער און שיפער, 4.50 פארלעזונג, 5,15 מוזיק, 5,35 פארלעזונג, 6,00 מוזיק, 7,00 פארשידענעס, 7,20 מוזיק, 7,30 רעפערטואר, 7,40 מוזיק, 7,45 קאמוניקאט פון לאדזער הענ-דעלס קאמער, 8,00 ספארט-קאמוניקאט, 8,15 מוזי-קאלישע געשפרעכען, 8,30 קאנצערט, קאמוניקא-טען און לייכטע מוזיק.

בייהעריבס

צו פר קא-ווען, עופנט. מיט מאשינען, תקרען נעזיבט. גע-זילבערטע ארבעט אויף א גאנץ יאהר. צו ערפאהרען אין דע-טריקא-פאבריק שרודמיעסקא 9 (פריהער ציגעל-גאס 24)

פאר 2 זל. א קילא

צו בעקומען עכטע ביהנעו-האניג

פיעטר קאוור 2,18-טען הויף. אין שפייז געוועלב. גאראנטירט פאר אנאליז.

ס'ווערט געזוכט א יובעלערמאן,

וואס איז בעקאנט אין דער קאנפעקציע בראנזשע זא-פארט צו מעלדן שאלרא-יעווסקי, פיעטריק. 294.

אנ'ארט צו שלאפען

פאר 2 אנשטענדיגע יונגעלייט, איז אפצוגעבען. צו ערפאהרען פיעטריקאווער 33, אין 2-טען הויף, פארטער.

23-טע מלוכה-לאטעריע

5-טע קלאס, 15-טער ציהונגס-טאג

75,000 złotych na Nr. 17240.

25,000 złotych na Nr. 191991

Po 10,000 zołtych na Nry: 49891 130824.

Po 5,000 złotych na N-ry: 57057 72124.

Po 3,000 złotych na N-ry: 29577 52263 63723 92379 107280 123363 194183.

Po 2,000 złotych na N-ry: 14021 44242 101421 102775 121197 126223 133624 138366 141595 153297 166790 166790 184014 200029.

Po 1,000 złotych na N-ry: 3259 7008 12957 13983 15837 22241 23298 27729 28662 49953 54782 56202 56725 62469 63929 67770 71616 88679 91211 95923 96769 104781 106967 114515 117058 117480 131654 131803 157580 160407 164276 168378 171894 173002 180051 198833 201042 209134.

Po 500 zł. Nr. 2920 4782 9376 9853 9932 9984 13833 14008 15506 17178 17650 18451 20143 20373 21706 22396 22421 23407 25273 27323 27814 29799 33763 35724 36916 37416 37425 38010 38755 42374 42592 42806 45731 46419 48047 48305 49337 49966 50101 51557 52878 54800 55288 55796 55915 57526 59606 61458 62496 62906 63316 63629 65097 65738 73739 74000 74863 79109 80262 81981 82624 83306 83834 84151 84292 85665 86677 87303 87410 87991 88420 88813 90679 92874 94917 97601 98883 99167 99364 100821 100905 101264 105788 106020 107133 108351 109558 110857 112320 112792 113621 114844 114964 115001 115742 116780 116983 112157 121275 122003 122191 124445 124974 126538 129153 130794 130982 132610 132949 133144 133754 133829 134326 136617 136952 137070 138792 138847 142582 143050 146140 146715 148030 148109 148123 148471 148727 150531 150826 151154 151397 151665 152889 155274 155958 157549 158199 158368 159767 159801 160935 161770 161948 164713 166925 167277 168259 170100 172662 174328 174988 175871 177591 180399 180957 181556 182607 183018 184065 184322 187347 188174 190195 195794 199423 199585 200208 200600 202377 204515 204916 206853 206893 207152.

Po 250 złotych wygra'y numery następujące:

22 135 59 286 321 23 465 522 23 752 953 1011 74 101 48 71 554 502 860 931 2076 129 283 371 461 63 532 51 661 72 737 85 865 934 63 3046 191 372 25 70 89 425 675 834 4003 86 188 271 457 71 642 768 5112 68 384 739 808 85 970 6099 107 251 363 65 813 975 7026 306 465 630 705 921 72 97 8126 219 646 92 745 55 9096 200 21 30 74 323 24 403 553 791 815 10014 19 170 252 367 70 498 600 3 61 717 821 931 86 91 11111 95 201 359 520 55 613 15 704 85 808 903 12165 21? 405 57 66 517 634 728 44 849 67 924 83 13081 1? 66 526 22 46 519 87 617 31 54 766 811 91 910 91 14163 71 83 300 54 436 93 655 81 96 727 33 821 71 15008 156 219 63 324 31 90 562 831 16231 358 80 81 429 610 68 147 96 98 826 916 22 17088 91 284 398 403 11 507 867 95 963 18046 299 80 92 328 402 25 569 85 764 19092 133 209 90 332 539 737 39 43 843 935 50 20072 84 100 2 44 51 232 54 55 401 791 828 927 50 94 21036 48 204 85 363 451 630 54 73 908 94 22098 158 203 312 74 488 552 55 69 627 714 838 89 923 23051 163 229 399 493 598 675 782 24033 397 402 41 816.

25092 174 252 363 70 78 402 507 25 35 652 833 953 71 26006 69 104 20 54 91 259 308 415 24 590 671 93 702 64 824 925 73 93 27004 64 115 71 206 53 307 31 593 665 90 700 35 43 50 846 929 28389 511 55 92 640 88 782 866 29012 130 286 343 58 88 95 449 521 863 900 30037 375 91 402 575 646 737 861 931 43 51 81 31085 130 208 424 592 610 711 84 32203 11 303 93 409 571 85 606 33 48 93 747 854 56 74 91 905 33086 254 313 416 542 56 616 869 908 34069 70 78 199 225 431 590 809 90 985 35000 17 37 119 76 277 557 67 77 798 848 92 948 36012 63 136 64 289 300 8 16 84 494 516 33 717 37061 91 156 370 423 571 716 82 992 38029 152 78 209 31 329 549 601 88 707 901 32 39008 13 58 115 52 283 532 613 15 18 37 742 55 843 50 913 38 56 83 40166 315 40 412 568 82 695 725 80 961 41142 311 408 609 832 47 948 96 42045 85 140 82 220 35 358 522 97 615 727 55 71 865 924 43033 129 244 442 90 672 870 93 913 54 44048 84 302 22 318 467 571 826 79 965 86 45066 90 248 96 75 315 37 400 67 639 74 751 75 91 959 46065 120 89 380 474 90 567 732 850 945 97 47247 336 87 437 49 649 683 831 39 58 917 46 48227 637 85 749 847 58 68 72 925 49125 26 325 42 74 541 78 621 719 802 4 52 73 99 903.

50021 392 504 48 50 61 62 94 606 741 924 51113 343 428 71 535 86 650 95 755 92 830 52100 270 71 542 48 626 714 30 964 96 53029 33 66 103 349 817 58 96 917 54189 288 543 604 10 65 780 848 71 74 916 19 83 88 55010 83 99 153 61 85 87 93 369 497 553 764 79 956 56154 73 96 250 51 376 400 79 533 36 98 666 77 703 88 807 87 934 57016 158 290 378 404 579 97 855 57 58216 342 91 679 727 59020 89 154 57 256 409 47 626 736 854 916 21 60062 63 256 97 403 94 512 653 755 853 61171 290 334 73 523 641 47 739 926 34 75 62012 100 51 65 344 77 610 838 932 95 63071 110 75 263 439 530 678 86 916 64036 132 207 15 36 57 67 373 424 71 570 85 969 65015 29 58 90 166 264 433 532 48 90 661 72 81 718 76 876 940 46 66109 207 19 432 46 536 867 67013 88 129 53 217 33 73 328 50 473 594 654 721 24 60 82 934 36 61 68034 82 91 196 257 300 28 31 422 655 727 916 98 69254 66 73 352 501 50 82 615 40 703 82 968 70 70169 75 461 745 94 920 71084 137 69 296 397 557 97 640 42 97 911 60 72021 121 260 332 46 57 466 559 627 57 73036 52 401 87 520 627 908 40 74023 207 24 372 478 582 633 735 97 927.

75188 280 313 550 412 713 87 820 954 76009 582 84 749 927 77013 117 89 98 276 800 30 88 913 44 96 83 78094 204 14 88 331 83 531 90 674 86 833 89 96 905 78 79027 156 239 80 415 17 509 17 37 684 979 80034 53 103 68 204 21 55 64 67 307 92 735 82 842 921 52 81039 152 267 402 502 62 78 695 733 82274 81 337 41 404 56 678 801 3 38 319 83104 59 80 95 203 350 432 94 539 623 26 860 91 84039 336 70 587 696 724 85160 209 40 308 67 729 36 58 815 86112 322 83 427 603 61 744 98 833 44 920 23 65 87098 355 518 783 88 844 85 998 88055 187 340 524 800 99 9016 65 211 301 37 479 549 681 777 83 844 47 65 96 935 90110 49 90 230 302 44 63 444 65 537 671 97 732 971 91084 109 208 41 334 49 461 537 47 82 662 703 14 861 930 92001 94 74 81 251 371 475 680 878 37 947 93042 46 209 16 397 540 713 30 903 73 82 96 94017 78 131 46 379 698 848 81 92 95025 29 52 87 146 52 54 415 634 796 828 992 96052 59 103 90 266 73 319 56 85 538 657 807 52 907 38 54 97009 62 301 26 48 407 698 896 972 98001 182 212 28 32 99 341 334 64 76 522 697 98 747 901 19 76 87 99015 65 228 321 458 545 78 651 62 709 337 38 57 39 955 69.

100072 130 426 528 47 89 787 890 921 78 101110 213 325 63 79 469 610 782 89 867 102143 222 33 46 301 11 72 503 607 737 66 877 936 103498 737 76 803 90 926 34 104025 56 65 104 364 79 538 77 98 648 890 969105338 698 717 106048 124 73 268 334 457 576 804 937 107075 213 96 341 43 77 420 757 75 895 964 10808 30 214 51 66 73 80 214 51 66 73 80 353 414 59 556 649 76 96 719 38 76 830 923 32 109028 29 106 66 448 78 525 42 664 866 918 36 110029 93 128 40 203 77 89 316 22 44 54 77 98 465 552 633 91 715 60 858 931 65 111103 210 336 51 405 509 57 65 91 616 701 45 76 999 112012 165 235 340 477 90 508 73 77 92 626 705 98 99 817 44 963 113008 225 37 51 57 319 423 29 54 522 95 603 16 718 45 823 52 114047 53 91 123 285 442 687 93 795 940 59 115043 52 104 18 75 79 262 511 600 23 28 42 47 825 31 905 48 116134 76 91 496 530 603 739 929 43 63 71 117060 114 223 48 84 358 503 63 87 619 72 746 873 118323 45 98 578 626 715 44 888 920 22 96 98 119096 160 304 53 71 73 41 42 551 671 799 968 120007 65 122 24 498 560 642 719 34 840 61 951 121158 87 216 370 422 38 98 544 93 663 717 39 122019 58 201 9 442 64 504 86 724 27 42 66 91 812 123118 347 98 498 530 33 44 605 30 58 72 91 736 79 124015 122 24 232 353 80 505 76 619 63 727 865 958 75

125140 484 697 738 92 126017 37 93 182 206 483 526 68 86 622 53 57 711 817 127130 85 303 31 84 90 446 87 553 668 807 990 128103 347 49 467 613 14 44 776 80 96 129015 72 120 35 212 59 310 450 580 639 709 896 936 85 130074 196 252 394 612 36 43 960 75 131037 135 361 84 519 67 600 848 58 132006 132 424 771 90 93 825 30 982 133046 83 425 605 96 733 96 733 97 868 98 134010 39 199 344 435 93 603 4 74 769 87 812 968 135215 32 38 325 445 57 537 82 697 701 32 803 73 82 946 136015 91 217 55 91 415 17 75 580 662 74 75 715 52 59 957 137024 25 28 31 48 95 187 389 512 51 98 704 810 44 95 138035 273 368 619 724 47 979 94 139112 206 63 303 422 39 51 57 588 98 913 56 94 140007 153 327 29 38 77 93 551 669 745 830 44 903 97 141030 157 212 42 95 417 37 584 722 99 840 142210 535 603 31 96 770 819 22 928 65 143090 163 80 299 351 437 98 513 48 610 920 144000 44 58 142 57 223 60 319 30 455 603 14 944 145148 224 64 71 470 76 77 87 93 501 50 623 746 930 60 230 62 301 10 427 84 546 777 847 993 146066 147035 73 209 80 414 740 68 812 148160 293 304 16 66 71 97 417 721 849 911 34 36 44 68 85 149161 67 309 418 48 715 17 810 14 921 47 70

150069 113 227 320 29 420 702 44 813 52 921 45 151081 171 263 309 517 630 82 706 76 152042 102 395 418 523 631 45 86 728 813 31 72 92 985 153009 43 210 23 361 99 464 518 24 42 602 730 839 85 154023 183 96 335 430 43 82 91 547 61 610 760 92 971 155091 94 174 245 76 462 504 50 683 156033 41 43 187 318 499 517 633 53 81 701 45 83 889 157012 33 43 98 125 72 77 86 95 210 36 89 347 63 732 802 49 78 85 957 158149 74 334 515 66 77 80 677 88 92 709 73 77 896 967 98 159012 297 833 401 40 656 75 700 51 52 56 841 967 160002 180 214 69 89 99 310 785 855 64 80 979 161025 113 57 237 336 85 88 98 417 50 530 620 26 721 36 74 812 37 95 978 86 162054 175 256 381 413 544 163351 53 70 450 640 775 76 84 942 164012 71 90 105 236 52 83 95 346 73 431 683 728 884 25 69 991 165084 138 251 457 60 70 533 76 605 24 39 68 751 59 82 986 166060 71 114 24 234 307 40 69 447 620 859 955 86 167082 136 91 314 43 453 77 511 662 80 732 74 811 88 168073 167 86 230 41 461 91 509 45 170013 230 403 571 787 982 171190 223 380 511 99 310 14 58 413 58 584 89 600 87 96 915 68 672 792 847 72 86 909 43 169014 110 84 211 57 79 739 50 801998 172159 264 312 63 71 577 89 688 701 37 880 173163 77 265 301 433 44 550 97 692 740 821 905 174011 12 20 111 229 474 690 826

175031 49 61 68 161 245 56 333 78 604 821 176043 133 244 87 92 321 414 25 542 703 74 81 800 7 27 915 61 89 177068 108 37 57 214 15 307 458 522 35 623 65 971 178325 49 495 721 921 179099 155 200 31 96 406 644 749 871 919 70 180111 220 325 75 96 422 69 595 708 93 851 52 60 975 181046 134 47 65 204 313 27 31 51 517 83 645 865 902 17 36 38 182090 423 25 517 54 74 634 723 824 31 60 92 900 76 98 183124 222 74 335 40 53 435 764 85 894 917 60 184100 368 527 97 664 83 809 948 69 185020 59 63 109 262 400 553 75 615 70 725 920 42 79 84 186098 183 279 99 304 45 515 675 78 753 961 187210 60 513 662 94 830 930 188155 232 96 413 627 31 718 69 801 41 902 84 189010 46 146 76 81 299 327 418 59 61 629 755 88 881 973 80 96 190001 34 329 449 63 548 661 712 68 79 88 94 847 191006 57 181 255 417 63 776 89 192000 35 130 239 75 375 89 453 85 94 501 4 657 787 843 193070 217 70 358 410 52 86 540 792 929 71 194006 185 96 213 374 450 70 95 582 622 23 719 957 195016 97 125 233 34 56 496 838 922 196142 91 93 221 76 558 98 721 22 828 49 65 913 46 72 197064 107 224 393 456 537 75 672 737 90 944 48 49 198000 34 50 122 39 94 259 87 380 427 62 91 524 25 43 782 87 803 40 52 199028 38 41 44 144 61 84 94 232 65 78 320 62 436 41 526 48 67 601 61 833

200032 55 66 220 42 336 76 88 404 16 634 813 988 98 201019 69 181 89 337 414 15 28 521 41 83 607 80 749 70 879 202042 153 57 215 29 40 49 304 91 444 79 521 61 602 738 85 808 918 27 57 63 97 203040 48 135 48 205 29 374 422 50 56 660 65 963 69 204025 27 133 425 542 50 63 662 97 714 23 78 205175 229 98 321 433 36 535 38 92 98 600 87 88 770 839 82 991 206139 333 73 482 545 705 27 33 75 867 902 42 207118 35 214 31 467 542 642 769 835 905 73 208252 301 30 47 401 5 33 64 508 12 41 83 619 737 856 74 945 209301 464 93 521 74 87 682 707 829 987.

קלאנג=קינא

היינט פייערליכע פרעמיערע! ◄══► דאס גרעסטע מייסטערווערק פון אלע צייטען!

די שרעקליכסטע וויזיע פון וועלט-קריג אין רעאליסטישען בעגריף, לויט דעם בערימטען ווערק פון E. M. REMARQUE

„אויפ׳ן מערב=פראנט קיין נייעס"

מיטרייסענדע דראמע, וואס אילוסטרירט פון איין זייט דעם פאטריאטיזם און פון דער צווייטער זייט די אכזריות און שחיטות איבער מיליאנען אומשולדיגע מענשען.

די הויפט-ראלען קרעאירען מייסטער-האפט: דער אונפערגלייכליכער (בולבא)

LOUIS WOLHEIM, Lewis Ayres, John Wray i inni

פאפולערע פרייזען פון די פלעצער.

אנהייב אין געוועהנליכע טעג 4 נאכמיטאג.

פרייקארטען א הוץ פמליכע אונגילטיג.

זיכערע הילף און א רפואה

אהז א אפעראציע, אן בלוט, אהז א מעסער און אהן בלוט-פערגיפטונג פאר קראנקע אויף קילעס פאר מענער ווייבער און קינדער. פערשידענע קאליקעס אין גוף פאר הויקערס און פיס

פערלאזט אייך נישט, ווייל דער ווינקעל-בראך ווערט גרויס אזוי ווי א מענשען-קאפ, אדער אזוי ווי א וואסער-קאן און עס פעלט אריין אין דעם פוס און דער קראנקער איז אין א גרויסער סכנה דורך פערדרייען די קישקעס ווערט ער בראנדיג און שטארבליך. ספעציעל געמאכטע הייל-באנדאזשען אויסגעצייכענט גוט דורך גרויסע פראפעסאר׳ן מיט זיינע בע-האנדלונג און פון דייטשען פראפעסאר

דאקטאר ברעכבורטונגב בעזאמונגען זיכער דעם שמערצען און געפעהרליכסטען ברוך. אויך פאר הויקערס לייטונגען מיט הייל-גארטעלען און אפעראציעס פאר פערקרימטע פיס און פלאט-פיס ספעציעלע אמגלאגען אין די שיך. קינסטליכע געמאכטע פיס און הענד, געמאכטע זאקען פאר די גרעסטע קראנקע אדערן. עמפפאנגען פון 9 ביז 1 בייטאג און פון 3 ביז 7 אין אווענד.

ארטאפעדישע אנשטאלט

Specialist J. RAPAPORT Ortoped

von Lemberg Łódź, WOLCZANSKA 10,

tel. 221-77, front, parter.

בעמערקונג: דאס פערזענליכע ערשיינען פון די קראנקע איז אונ-בעדינגט נויטיג, דיפלאמען האבען אויסגעשטעלט פאלגענדע אוניווערזי-טעטס-פראפעסארען: פראפ. ד"ר בארטאנטש, פראפ. דר. י. מא-רישלער, פראפ. ד"ר בר. קיעלאנאווסקי און אויך אנדערע.

מיר נעהמען אויך אן טערוכערטע פון דער קראנקען-קאסע.

דאנקזאגונג.

דעם גרויסען ספעציאליסט דעם ה׳ דיר. י. ראפאפארט, וואוינהאפט אין לאדז, וואלטשאנסקא 10 (פראנט, פארטער) דריק איך אויס אויף דעם וועג מיין הארציגען דאנק פאר בעפרייען מיך פון א בויך-קראנקהייט. איך בין אלט 70 יאהר און האב זעהר געליטען אויף דער זעהר געפעהרליכער קראנקהייט און היינט בין איך פריי פון איהר. איך עמפפעהל אלעמען דעם אויבענגעמאכטען ספעציאליסט.

(—) **Gustaw Winter**
Łódź, Nowaka 16.

קלאנג-קינא MIMOZA

קילינסקיעגא 178

היינט און פאלגענדע טעג!

גיגאנטישער אייראפעאישער קלאנג-פילם!

סוף וועלט

אין די הויפטראלען:

Colette Darfenil, Wiktor Francen i Atel Gance

נעכסטער פראגראם:

Wł. Gajdarow i Ita Rina

אינ׳ם פילם „אויף די כוואליעס פון ליידענשאפט"

אנהויב 4 נאכמ., שבת און זונטאג 2 בייטאג

אויפ׳ן ערשטן סעאנס אלע פלעצער 60 גר.

קלאנג-קינא-טעאטער ZACHĘTA

זגערזשער 26 26

היינט און פאלגענדע טעג:

גרעסטע קלאנג-דראמאטיש ווערק פון DUPONT

דערנער-וועג פון ליבע און ראסע א. ג.

דאס אייביגע ליד

אין די הויפטראלען:

MARY GLORY

און די גרויסע קינסטלערין פון דער הבמה מרים עליאש

דאס מייסטערווערק איז א רעוואלאציע אין דער קלאנג-קינא-קינסט קריגיצע פון רייצענדע מעלאדיעס. וואונדער פון רעזשי, אויס-שטאטונג און קאנצערט-שפיל פון די ארטיסטען.

אנהויב אין געוו. טעג 4 נאכמ. שבת, זונטאג 12 בייטאג.

די 7-קלאסיגע שולע פון יצחק גאלדבערג

(פאס.-שולע Al. I Maja 16)

איז איבערגעצויגען אין הויז Nr. 23 פון דער זעלביגער גאס.

מיט איינשרייבונגען פון נייע תלמידים זיך צו מעלדען פארלויפיג אין דער שול-קאנצעלאריע פאסאזש-שולץ 16.

6578

מענער-קאפעלושען

צום איצטיגען הערבסט-סעזאן

אין גרעסטען אויסוואהל

און די נייעסטע פארבען און פאסאנען

צו פאבריקס=פרייזען

בייי. שווארצבערג,

50 פיעטריקאווער 50

עלטערן!

פערשרייבט אייער קינד וואס לערנט אין א פוילישער שולע אין אין דעם איינ-ציגען מוסטערהאפטען רעליגיעזן בית ספר קינדער-וואס לערנען אין פוילישע שולען

„תורה=ודת"

פל. וואלנאשטשי (נייע שטאט) 6

דאס לעהר-פראגראם פון „תורה ודת" נעמט א"ום א קורס פון אלערליי למודי קודש (עברי, חומש, רש"י, נ"ך, משנה, תלמוד) העברעאישע שפראך, יודישע געשיכטע א.ז.וו. און אלעס וואס א יודיש קינד דארף צו וויסען, דאס לעהר-פערזאנאל בע-שטעהט פון די בעסטע פעדאגאגישע קרעפטען, ס׳ווערען אנגענומען נייע שילער פון 5 ביז 14 יאהר, צוליב׳ן קריזיס הנחה-פרייזען

וויכטיג פאר לאדז און פראווינץ

פעהבער מיט שטעקעלעך אין פערשידענע קאלירען אויף הירט און ענצעל. צו די ביליגסטע פרייזען איז צו בעקומען ביי וועלניאזש, פיעטריקאווער 27 און אלט-שטאט 1

געדענקט דעם אדרעס

ZAKŁAD FOTOGRAFICZNY „POLONJA"

ŁÓDŹ, Św. JERZEGO Nr. 11.

דערמיט מאך איך בעקאנט מיינע געעהרטע קונדשאפט, אז אין מיין אטעליער איז דורכגעפיהרט געווארען א גרינדליכער רעמאנט מיט גאנץ נייע דעקאראציעס און קאסטיומען קאווקאזער, מזרח און פערשידענע קאוובאיסקע. יעדער קען זיך פאטאגראפירען אהן צוצאהלונג.

א פרעמיע! יעדער איינציגער, וואס בעשטעלט 6 ברוינע פאטאגראפיעס פאר 3 זל. בעקומט א שפיגעלע מיט זיין אייגענער פאטאגראפיע אומזיסט. גרויסע פארטרעטען מאך איך צו זעהר ביליגע פרייזען. מיט אכטונג

„POLONJA"

דיפלאמ. פאטאגראף

לאדז, יעזשעגא 11.

צופאהר מיט טראמוואי נומ׳ 3.

Dr. med. **J. LUBICZ**

כירורג=ארטאפעד

פאלודניאווא 9, טעל. 17=183

צוריקגעקעהרט

קראנקהייטען פון די ביינער, געלענקען, פערקרימונגען פון די פלייצעס און גלידער

אייגענע פראצאוניע פון זעמטליכע ארטאפעדישע אפאראטען ווי: תקלארקעס אויף פ׳אמפוטען, קינסטליכע הענד און פיס, גארסעטען א. ז. וו.

נעמט אן פון 2.30 ביז 4.30 נאכמיטאג.

Dr. med. **Haltrecht**

ספעצ.-ארצט פאר הויט און געשלעכטס-קראנקה.,

נעהמט אן פון 8—11 פריה, פון 1—3 נאכמיטאג און פון 6 ביז 9 אוונט.

זונטאג פון 9 ביז 12 בייטאג.

פיעטריקאווער 10

טעל. 21-245.

פאר אונבעמיטעלטע לעטשניצע פרייזען.

Dr. méd. **H. GUTSZTADT**

ספעציאל-ארצט פאר אקושעריע און פרויען-קראנקהייטען

צוריקגעקעהרט

ZACHODNIA 62 (Sródmiejska 14)

telefon 129-52.

נעמט אן פון 9—10 פריה און פון 5—7 אוונט.

Dr. med. **W. Eychner**

גינעקאלאג-אקושער

זגערזשער 11

טעלעפאן 72—134

נעמט אן פון 3—4 נאכמ. און פון 7—9 אוונט.

קליינע אנאנסען

פרייז פון אנ׳אנאנס ביז 15 ווערטער נור 1 זל.

בויטיג א שטריקער צו 8-ער האנד-מאשין, זשעראמסקיעגא 31 ביי זשעזשאק. 6575

ס׳ווערען געברויכט מיידלעך צו טריקא בייהען און צו וועש נייהען ביי גוטשטאט, אלעקסאנדרי-סקא נומער 28.

א שטריקער-ארבייטער, ווי אויך א קוואליפי-ציר׳טער האנד-שפולער(ין) ווערען געברויכט זא-כאדניא 59, ליבקע אפיצינע, וו. 44.

עס ווערט געזוכט פון זאפארט א קוואליפיציר-טער שטריקער-ארבייטער ביי פרידמאן, ווסכאד-ניא נומער 43. 6587

לאקאלען

א געוועלב מיט א שטוב איז פון זאפארט אוועק צוגעבען, פיעטריקאווער 36 אין פאבריק פון זאהנע וואסער, אהן אפטרעט-געלד.

עס איז נויטיג

א יונגעל פון 14 ביז 16 יאהר ווערט געברויכט פון באלד געצאהלט. זיך צו דערוויסען ביים ציי-טונגס-פערקויפער עק מאלא און בענעדיקטא.

פון שוין נויטיג א רעפרעזירקע צו סוויטערס ביי פשעסטשעליעניק, פיעטריקאווער 17.

א שפולערין און א שטריקער ווערען פון זאפארט געזוכט ביי זעלצער, קילינסקי 36|38.

בויטיג אנ׳ערשטקלאסיגע דאמען-שניידערין, סטאלע ארבייט, אויך א קעכין-מיידעל, ניעדזווי-צקי, זגערזשער 12, קאלאניאל-געוועלב.

א קוואליפיצירטע האנד - שפולערין ווערט געברויכט, נאוואמיעסקא 6, פראנט. וואוינונג 7.

א מיידעל צו נייהען אבענ-העמדער ווערט געזוכט, הענוואוואסקא 16, ביי ראטמאן.

„SANATO"

בירורגיש=וועכנעריז-אנשטאלט

אגראראווא 10, טעל. 57=213

1-טע און 2-טע קלאס

גינעקאלאגיש-וועכנעריז-אבטיילונג

ד"ר מעד. ש. אייגער, ד"ר מעד. י. בוים, ד"ר מעד רייטלער=קוריאנסקא ד"ר מעד. וו. אייכנער

פרייז פון א געבורט

אין 2-טען קלאס צוזאמען מיט פערהיטונגס-מיטלע

200 זל.

אויפזיכט איבערן קינד ד"ר מעד. י. פאלאסאוו

כירורגישע אפטיילונג פון ד"ר מעד. מ. פאנטאר

עמפפאנגס-שעה׳ן פון 1 ביז 2 נאכמיטאג.

אויגען-אפטיילונג פון ד"ר מעד. י. קראוש

עמפפאנגס-שעה׳ן פון 11 ביז 12 נאכמיטאג.

Dr. J. Herszfinkiel

ספעציאליסט פאר קינדער=קראנקהייטען

Zawadzka 15, tel. 111-87

צוריקגעקעהרט.

Dr. med. **REICHER**

פאלודניאווא 28, טעל. 20193

ספעציאל-ארצט פאר מענער=שוועכע=בעהאנדלונג

נעהמט אן פון 8—11 פריה און פון 5—8 אווענד.

זונטאג און יום-טובים פון 9—1 בייטאג.

Dr. Med.

M. Wajnberg

ספעציאל ארצט פאר נערווען-קראנקהייטען

צוריקגעקעהרט.

ZEROMSKIEGO 25 (פאנסקא)

טעל. 20=172

נעהמט אן נאכמיטאג. פון 5 ביז 7

Za Wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odpowiedz. udziałami: Ch. J. Brzustowski i D. Silberberg.
Czcionkami i druk. „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.
Redaktor odpowiedzialny Ch. Kaufman